

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE

nr. _____

din _____ 2020

cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții și al Regulamentului cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții

În temeiul art.11 și 22 din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.6-12, art.44), art.16 din Legea nr.71/2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.70-73, art.314) și art. 25 al Legii nr. 185/2020 Proiectul de lege cu privire la sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Conceptul tehnic al Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, conform anexei nr. 1.

2. Se instituie Registrul de stat al contravențiilor, format de Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții.

3. Se aprobă Regulamentul cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, conform anexei nr. 2.

4. Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limita mijloacelor financiare prevăzute în bugetul de stat și altor mijloace, conform legislației.

5. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

6. Registrul, format de SIA „Evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții”, va fi înregistrat în Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat în termen de trei luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Ion CHICU

Contrasemnează:

Ministrul finanțelor

Serghei PUȘCUȚA

Ministrul justiției

Fadei NAGACEVSCHI

Ministrul afacerilor interne

Pavel VOICU

CONCEPTUL TEHNIC

al Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții

Introducere

În contextul analizei cadrului legislativ, precum și a consistenței, plenitudinii și integrității a evidenței contravențiilor, cauzelor contravenționale și persoanelor care le-au săvârșit pe teritoriul Republicii Moldova, s-a constatat că unele structuri de stat ale țării dețin sisteme informaționale proprii, în urma activității cărora sînt create anumite resurse informaționale segmentate.

O asemenea dezintegrare a resurselor informaționale în domeniul respectiv nu permite utilizarea eficientă a informației stocate în scopul combaterii fenomenului contravențional. Pentru soluționarea situației existente este necesară crearea resursei informaționale unice ale tuturor organelor și instituțiilor de stat, care sunt în drept să examineze cauzele contravenționale în conformitate cu prevederile Codului contravențional al RM.

Centralizarea informației cu caracter contravențional în Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții (în continuare – SIA „ECPSC”) va permite asigurarea funcționării eficiente a tuturor organelor și instituțiilor de stat, investite cu atribuții de constatare și/sau soluționare a cauzelor contravenționale, ameliorarea considerabilă a interacțiunii lor, utilizarea mai amplă a informației colectate în scopul prevenirii și contracarării fenomenului contravențional.

Instituirea unui Sistem unic de evidență a contravențiilor va garanta posibilitatea furnizării conducerii țării, ministerelor și departamentelor interesate, precum și organelor de urmărire penală, a informației operative și statistice exacte privind contravențiile comise pe teritoriul Republicii Moldova.

Legiutorul, prin aprobarea Legii nr. 185/2020, a oferit baza legislativă pentru instituirea și reglementarea Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. SIA „ECPSC” reprezintă un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, mijloace tehnice de program și metodologii, aflate în interconexiune și destinate evidenței contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții; documentării, investigării contravențiilor, precum și automatizării proceselor și fluxurilor de lucru specifice domeniului combaterii fenomenului contravențional.

2. Noțiunile principale, utilizate în prezenta Concepție, au semnificația reglementată în Legea nr. 185/2020.

3. Destinația SIA „ECPSC” constă în formarea Registrului unic de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, automatizarea procesului de colectare a datelor din sistemele informaționale de stat, în scopul utilizării eficiente a informației cu caracter contravențional.

4. Obiectivele de bază stabilite pentru SIA „ECPSC” sunt:

1) dezvoltarea unei soluții tehnice flexibile și moderne, care permite formarea bazei informaționale naționale a informațiilor contravenționale;

2) simplificarea modului de documentare și colectare a informațiilor aferente gestiunii cauzelor contravenționale;

3) oferirea unui mediu de lucru securizat;

4) posibilitatea de a genera date statistice și rapoarte personalizabile în baza informațiilor contravenționale stocate;

5) oferirea suportului informațional organelor de urmărire penală și investigații speciale;

6) acces facilitat la sistemele informaționale de stat prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect;

7) implementarea procedurilor de control al accesului la date și asigurarea securității și confidențialității maxime a masivelor de date și a utilizatorilor.

5. Sarcinile de bază realizate la exploatarea SIA „ECPSC” sunt:

1) stocarea și evidența informației cu caracter contravențional, conținute în documentele emise pe marginea examinării cauzelor contravenționale de către Participanți;

2) asigurarea cu mecanisme de monitorizare a executării sancțiunilor contravenționale aplicate;

3) asigurarea atribuirii automatizate a conturilor respective pentru sumele achitate pentru amenzi contravenționale aplicate;

4) evidența agenților constatați ai Participanților;

5) crearea și reînnoirea nomenclatoarelor;

6) furnizarea mecanismului de identificare a persoanelor anunțate în căutare;

7) generarea de statistici și rapoarte personalizabile;

- 8) asigurarea interconexiunii cu alte sisteme informaționale de stat;
- 9) asigurarea securității și integrității informaționale.

6. Principiile fundamentale ale SIA „ECPSC”

- 1) principiul legalității – crearea și exploatarea SIA „ECPSC” în conformitate cu legislația națională;
- 2) principiul integrității datelor, care presupune păstrarea conținutului și interpretarea univocă în condițiile unor acțiuni accidentale. Integritatea datelor se consideră a fi păstrată dacă datele nu au fost denaturate sau;
- 3) principiul veridicității datelor, care presupune introducerea datelor în SIA „ECPSC” în baza documentelor autentice (formalizate sau tipizate);
- 4) principiul identificării de stat a obiectelor înregistrării, care prevede existența unui cod de identificare unic pentru fiecare obiect;
- 5) principiul controlului formării și utilizării a SIA „ECPSC”, care reprezintă o totalitate de măsuri organizatorice și tehnice de program, asigurând calitatea înaltă a resurselor informaționale de stat formate, fiabilitatea stocării lor și corectitudinea utilizării în corespundere cu legislația, garantând accesul operativ la informație pentru utilizator, în limitele competenței stabilite prin actele normative și nivelul de acces;
- 6) principiul confidențialității informației, care se referă la restricționarea accesului persoanelor neautorizate la informația cu accesibilitate limitată, în conformitate cu legislația, în scopul neadmiterii ingerinței în viața intimă, familială și privată a subiecților datelor cu caracter personal sau cauzării prejudiciilor persoanelor juridice;
- 7) principiul securității informaționale, care presupune asigurarea nivelului integrității, exclusivității, accesibilității și eficienței protecției datelor împotriva pierderii, alterării, denaturării, deteriorării, modificării, accesului și utilizării neautorizate. Securitatea SIA „ECPSC” presupune rezistența la atacuri, protecția caracterului secret al informației, al integrității și pregătirea pentru lucru atât la nivel de sistem, cât și la nivel de date prezentate în această informație;
- 8) principiul compatibilității SIA „ECPSC” cu sistemele informaționale existente în țară;
- 9) principiul modularității și scalabilității, ce reprezintă posibilitatea de a dezvolta SIA „ECPSC” fără modificarea componentelor create anterior;
- 10) principiul neexcesivității și pertinentei, care relevă necesitatea limitării volumului de informații cu accesibilitate limitată prelucrate, în așa fel încât să fie prelucrate doar informațiile relevante și necesare în contextul realizării sarcinilor SIA „ECPSC”.

7. Cadrul normativ-juridic al SIA „ECPSC” este baza pe legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, incluzând.

- 1) Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994;
- 2) Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.88-90, art.664 din 28.07.2000);

3) Legea nr. 1069/2000 cu privire la informatică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.73-74, art.547 din 05.07.2001);

4) Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.6-12, art.44 din 01.01.2004);

5) Legea nr. 71/2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.70-73, art.314 din 25.05.2007);

6) Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.170-175, art.492 din 14.10.2011);

7) Legea nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.174-177, art.397 din 04.07.2014);

8) Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.295-308, art.452 din 10.08.2018);

10) Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699);

11) Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1743/2004 privind edificarea societății informaționale în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.50-52, art.300 din 26.03.2004);

12) Hotărârea Guvernului nr. 562/2006 cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.79-82, art.591 din 26.05.2006);

13) Hotărârea Guvernului nr. 1123/2010 privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.254-256, art.1282 din 24.12.2010);

14) Hotărârea Guvernului nr. 710/2011 cu privire la aprobarea Programului strategic de modernizare tehnologică a guvernării (e-Transformare) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.156-159, art.780 din 23.09.2011);

15) Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (Mconnect) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.132-138, art.254 din 12.04.2019);

16) Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.4-8, art.2 din 10.01.2014);

17) Hotărârea Guvernului nr. 708/2014 privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.261-267, art.756 din 05.09.2014);

18) Hotărârea Guvernului nr.128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.47-48, art.145 din 25.02.2014);

19) Hotărârea de Guvern nr.684/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale (sechestrare) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.384-395, art.1020 din 12.10.2018).

8. La elaborarea și implementarea SIA „ECPSC” se vor respecta următoarele standardele tehnice în materie de dezvoltare a soluțiilor informatice:

- 1) Standardul Republicii Moldova SM EN ISO/IEC 27002:2017;
- 2) Standardul Republicii Moldova SM ISO/CEI 12207:2014 „Ingineria sistemelor și software-ului. Procesele ciclului de viață al software-ului”;
- 3) Standardul Republicii Moldova SM ISO/CEI/IEEE 15288:2015 „Ingineria sistemelor și software-ului. Procesele ciclului de viață al sistemului”.

Capitolul II

SPAȚIUL FUNCȚIONAL AL SIA „ECPSC”

9. SIA „ECPSC” include următoarele contururi funcționale:

- conturul evidenței automatizate a contravențiilor și a persoanelor care le-au comis;
- conturul evidenței punctelor de penalizare atribuite, pentru comiterea contravențiilor din domeniul circulației rutiere;
- conturul evidenței automatizate a persoanelor și automobilelor anunțate în căutare;
- conturul gestionării nomenclatoarelor Sistemului;
- conturul evidenței agenților constatați în cadrul Sistemului;
- conturul gestionării utilizatorilor și rolurilor utilizatorilor Sistemului;
- conturul Billing;
- conturul gestionării nomenclatoarelor Sistemului;
- conturul evidenței agenților constatați în cadrul Sistemului;
- conturul gestionării utilizatorilor și rolurilor utilizatorilor Sistemului;
- conturul generării rapoartelor statistice personalizabile;
- conturul generării cazierelor contravenționale;
- conturul Billing;
- conturul gestionării actelor de evidență;
- conturul gestionării documentelor rebutate.

10. Conturul evidenței automatizate a contravențiilor și a persoanelor care le-au comis presupune:

- a) evidența conținutului procesului-verbal privind:
 - data întocmirii,
 - datele agentului constator care l-a întocmit;
 - numele, prenumele, patronimicul, data nașterii, codul personal, domiciliul, locul de muncă, funcția contravenientului,
 - numărul permisului de conducere deținut (dacă este aplicabil);
 - data, ora și locul comiterii contravenției,
 - esența și calificarea contravenției;
 - marca, numărul de înmatriculare, apartenența mijlocului de transport;
 - organul emitent al procesului-verbal;
 - organul sau autoritatea în care se expediază procesul-verbal;

decizia aplicată asupra cazului,
data și organul aplicării,
suma amenzii aplicate și celei achitate,
numărul punctelor de penalizare aplicate,
termenul privării de dreptul de a conduce mijloace de transport,
alte informații cu privire la executarea sau anularea deciziei aplicate;
b) evidența conținutului raportului privind înregistrarea contravenției:
data întocmirii,
datele agentului constatator care l-a întocmit;
numele, prenumele, patronimicul, data nașterii, codul personal, domiciliul,
locul de muncă, funcția contravenientului (dacă este identificat);
numărul permisului de conducere deținut (dacă este aplicabil);
data, ora și locul comiterii contravenției,
esența și calificarea contravenției;
marca, numărul de înmatriculare, apartenența mijlocului de transport;
organul emitent al raportului;
organul sau autoritatea în care se expediază raportul;
decizia luată asupra cauzei.

11. Conturul evidenței punctelor de penalizare atribuite, pentru comiterea contravențiilor din domeniul circulației rutiere – evidența punctelor de penalizare atribuite în baza sancțiunilor aplicate;

12. Conturul evidenței cazierelor contravenționale – evidența cazierelor contravenționale eliberate în scris persoanelor fizice și juridice, conform prevederilor normative;

13. Conturul evidenței automatizate a persoanelor și automobilelor anunțate în căutare - evidența informației despre persoanele aflate în căutare și automobile anunțate în orientare, data și motivul anunțării, inițiatorul căutării;

14. Conturul gestionării nomenclatoarelor Sistemului conține instrumentele de creare și modificare a listelor interne a valorilor ce vor fi introduse în acte de evidență în procesul utilizării Sistemului, pentru evitarea erorilor umane. Acestea includ, dar nu se limitează la, articolele Codului contravențional, prevederilor actelor normative, lista instituțiilor, organelor de stat, municipii, orașe, străzi, etc.;

15. Conturul evidenței agenților constatatori în cadrul Sistemului este destinat formării nomenclatorice a funcționarilor Participanților la Sistem, abilitați să constate/soluționeze contravenții/cauzele contravenționale, cu acordarea numărului unic de evidență fiecărui funcționar. De asemenea, conturul permite crearea structurilor interne, în funcție de organigrama fiecărui organ/instituții participante la Sistem.

16. Conturul gestionării utilizatorilor și rolurilor utilizatorilor Sistemului conține informații de bază despre toți utilizatorii acestuia, grupurile de utilizatori și nivelurile de acces. Fiecărui utilizator îi este atribuit un singur rol;

17. Conturul generării rapoartelor statistice personalizabile permite crearea rapoartelor statistice depersonalizate, cu/fără aplicarea anumitor filtre de dezagregare (data, instituție, articol, grup agenți, per agent, etc.);

18. Conturul generării cazierelor contravenționale oferă posibilitatea creării automatizate a cazierelor contravenționale, în baza informațiilor stocate în Sistem, precum și gestionarea seriilor și numerelor blanchetelor utilizate pentru imprimarea acestora și evidența cazierelor perfectate;

19. Conturul Billing asigură setarea și utilizarea IBAN-urilor Participanților la Sistem pentru asigurarea virării automatizate a amenzilor achitate către conturile respective prin Platformei guvernamentale de plăți electronice „MPay”;

20. Conturul gestionării actelor de evidență este destinat generării numerelor unice al actelor de evidență, atribuirii acestora după structurile ierarhice ale agenților constatatori;

21. Conturul gestionării documentelor rebutate – permite evidența și gestionarea actelor de evidență trecute la rebut.

Capitolul III. Obiectele informaționale ale SIA „ECPSC”

22. Obiectele informaționale ale Sistemului sunt:

a) procesele-verbale cu privire la contravenție și contravenții;

b) rapoarte privind înregistrarea contravenției;

c) persoane fizice:

- contravenienți;

- posesori sau mandatar ai mijloacelor de transport;

- delicvenți anunțați în căutare;

d) unități de drept:

- persoane juridice – contravenienți;

- persoane juridice – posesori sau mandatar ai mijloacelor de transport;

e) mijloace de transport:

- obiecte ale comiterii contravenției;

- anunțate în orientare;

f) documente;

- acte de evidență, emise în cadrul procesului contravențional;

- orientări.

23. Identificarea obiectelor se efectuează cu utilizarea numerelor de identificare de stat, după cum urmează:

a) identificatorul obiectului informațional ”contravenție” este un număr de identificare cu următoarea structură AYYGGNNNNNN, unde:

A - indiciu intrasistemic al identificatorului obiectului informațional:

A=4 – contravenția;

YY – ultimele două cifre ale anului;

GG – codul organului care a întocmit procesul-verbal al contravenției;

NNNNNN – numărul de ordine în anul și organul respectiv;

b) identificator al obiectului informațional „sesizarea” este numărul de identificare de stat al sesizării, împrumutat din Registrul informației criminalistice și criminologice (RICC) și are structura AYYGGNNNNN, unde:

A – este indiciul intrasistemic al obiectului,

A=1 – sesizare;

A=2 – ordonanță cu privire la atragerea persoanelor la răspunderea contravențională, în legătură cu neînceperea sau încetarea urmăririi penale;

A=3 – dosar de căutare;

YY – ultimele două cifre ale anului;

GG – codul organului care a înregistrat sesizarea;

NNNNN – numărul de ordine în anul și organul respectiv;

c) identificator al obiectului informațional „persoana fizică” este numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP), extras din Registrul de stat al populației;

d) identificator al obiectului informațional „persoana juridică” este numărul de identificare de stat al unității de drept (IDNO), extras din Registrul de stat al unităților de drept (RSUD);

e) identificator al obiectului informațional „mijlocul de transport” este numărul de identificare de stat al mijlocului de transport (IDNV) și/sau numărul de înmatriculare a mijlocului de transport, extras din Registrul de stat al transporturilor (RST);

f) identificator al obiectului informațional „documentul” reprezintă o cheie combinată, care are structura următoare:

„codul documentului”+”seria”+”numărul”;

24. Scenariile de bază.

Scenariul de bază include o listă a evenimentelor ce se produc cu obiectul informațional și se țin la evidență în Sistem. În prezentul Sistem scenariul de bază include realizarea funcțiilor sale legate de introducerea și actualizarea informației, transferarea acesteia în arhivă după încheierea perioadei de dare de seamă:

a) pentru obiectul informațional „procesele-verbale cu privire la contravenție și contravenții”:

Luarea în evidență se efectuează la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenția săvârșită;

Actualizarea datelor se efectuează în cazurile:

- aplicării deciziei pe cauza cu privire la contravenția săvârșită de către persoana cu funcția de răspundere din cadrul organului afacerilor interne;

- expedierii procesului-verbal spre examinare conform competenței altui organ teritorial sau în instanța de judecată;

- aplicării deciziilor pe cauza cu privire la contravenția săvârșită de către instanța de judecată;

- aplicării deciziilor de către instanța de judecată urmare căilor de atac asupra deciziilor persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul organelor afacerilor interne;

- executării deciziei definitive.

b) pentru obiectul informațional „rapoarte privind înregistrarea contravenției”:

Punerea la evidență primară se efectuează la parvenirea sesizării, ordonanței cu privire la atragerea persoanei la răspunderea contravențională, inițierea procesului contravențional, autosesizării agentului constatator.

Actualizarea datelor se efectuează în cazurile:

- adoptării deciziei pe marginea raportului privind înregistrarea contravenției;
- modificării hotărârii adoptate anterior.

c) pentru obiectul informațional „persoana fizică”:

Punerea la evidență primară se efectuează în cazurile:

- documentării persoanei fizice în calitate de contravenient;
- inițierii în privința persoanei a dosarului de căutare sau parvenirea orientării cu privire la reținerea acesteia;

Actualizarea datelor se efectuează în cazurile:

- modificării datelor personale de evidență;
- aplicării în privința persoanei a sancțiunilor contravenționale;
- executării sau atacării prin recurs a deciziilor privind aplicarea sancțiunilor contravenționale;
- expirării termenului de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport;
- încetării căutării sau anulării orientării.

d) pentru obiectul informațional „persoana juridică”:

Punerea la evidență primară se efectuează în cazurile:

- documentării persoanei juridice în calitate de contravenient;
- prezentării la revizia tehnică a mijlocului de transport în calitate de posesor sau mandatar.

Actualizarea datelor se efectuează în cazurile:

- modificării datelor de evidență;
- aplicării în privința persoanei juridice a sancțiunilor contravenționale;
- executării sau atacării prin recurs a deciziilor privind aplicarea sancțiunilor contravenționale.

e) pentru obiectul informațional „mijlocul de transport”:

Luarea la evidență primară se efectuează în cazurile:

- constatarea mijlocului de transport în calitate de obiect al comiterii contravenției contravenționale;
- prezentarea mijlocului de transport la revizia tehnică;
- parvenirea sesizării cu privire la sustragerea mijlocului de transport;
- parvenirea orientării cu privire la reținerea mijlocului de transport;

Actualizarea datelor se efectuează în cazurile parvenirii informației suplimentare privind modificarea datelor de înmatriculare ale mijlocului de transport.

f) pentru obiectul informațional „documentul”:

Punerea primară la evidență se efectuează:

- la prezentarea documentului aferent procesului-verbal de constatare a contravenției;

- la parvenirea interpelării sau orientării cu privire la persoana aflată în căutare sau automobilul anunțat în orientare.

Actualizarea datelor se efectuează:

- la modificarea concluziei expertizei medicale sau auto-tehnice;

- la precizarea datelor indicate în orientare;

- la modificarea deciziei judiciare.

25. Datele Sistemului

Datele prezentului Sistem reprezintă totalitatea de atribute ce caracterizează obiectele informaționale și includ:

a) datele obiectului informațional „procese-verbale cu privire la contravenție și contravenții”;

organul de evidență;

numărul procesului-verbal cu privire la contravenție;

funcționarul care a documentat contravenția;

data, ora și locul comiterii;

data aducerii la cunoștință a procesului-verbal;

esența și calificarea contravenției;

numărul de identificare de stat (IDNP) al persoanei fizice-contravenient;

numărul de identificare de stat (IDNO) al unității de drept-contravenient;

numărul de identificare de stat al mijlocului de transport (IDNV) – obiect al comiterii contravenției;

informație cu caracter contravențional;

organul în care se expediază;

decizia aplicată asupra cazului, data și organul aplicării;

suma amenzii aplicate și celei achitate;

numărul punctelor de penalizare aplicate;

termenul privării de dreptul de a conduce mijloace de transport/ faptul anulării dreptului de a conduce mijloace de transport;

alte informații cu privire la executarea sau atacarea deciziei aplicate;

numerele de identificare ale documentelor aferente procesului-verbal de constatare a contravenției.

b) datele obiectului informațional „raportul privind înregistrarea contravenției”:

organul de evidență;

numărul de identificare al raportului;

funcționarul care a întocmit raportul;

data înregistrării, inițierii procesului;

esența și calificarea contravenției;

hotărârea adoptată în baza raportului;

data adoptării hotărârii;

numărul de identificare al infracțiunii sesizate;

calificarea infracțiunii sesizate;
numărul de identificare al contravenției sesizate;
calificarea contravenției sesizate.

c) datele obiectului informațional „persoana fizică”:
numărul de identificare (IDNP) al persoanei fizice;
numele, prenumele, patronimicul, data nașterii;
țara, adresa domiciliului;
locul de muncă, funcția;
identificator al contravenției comise;
sanțiunea aplicată în privința persoanei, data aplicării;
numărul punctelor de penalizare acumulate;
informații privind executarea sau atacarea sanțiunilor aplicate în privința persoanei;
data expirării termenului de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport;
numărul de identificare al permisului de conducere, categoriile permise, data eliberării;
date privind aflarea persoanei în căutare;
motivul căutării;
numărul dosarului de căutare, orientării;
date privind încetarea căutării.

d) datele obiectului informațional „persoana juridică”:
numărul de identificare (IDNO) al persoanei juridice;
denumirea;
țara, adresa juridică;
identificator al contravenției comise ;
sanțiunea contravențională aplicată în privința persoanei juridice, data aplicării;
informații privind executarea sau atacarea sanțiunii aplicate în privința persoanei juridice;
data executării sau atacării sanțiunii aplicate în privința persoanei juridice.

e) datele obiectului informațional „mijlocul de transport”:
numărul de identificare (IDNV) sau numărul plăcuțelor de înmatriculare a unității de transport;
tipul certificatului de înmatriculare;
seria, numărul și data eliberării certificatului de înmatriculare;
marca, modelul mijlocului de transport;
tipul vehiculului;
numărul de identificare de stat a persoanei fizice (IDNP)-posesor;
numărul de identificare de stat a unității de drept (IDNO)-posesor;
numărul de identificare de stat a conducătorului auto (IDNP);
numărul de identificare al actului expertizei auto-tehnice;

date privind aflarea mijlocului de transport în căutare;
motivul căutării;
numărul cauzei penale, orientării;
date privind încetarea căutării.

f) datele obiectului informațional „documentul”:

1) pentru documentele oficiale:

- identificatorul documentului;
 - tipul, seria, numărul și data, organul emiterii documentului;
 - termenul de valabilitate;
 - numărul de identificare (IDNP) al persoanei fizice-titular al documentului;
 - numărul de identificare (IDNO) al persoanei juridice-titular al documentului;
- documentului;
- categoriile permise (pentru permisele de conducere);

2) pentru acte de evidență:

- identificatorul documentului;
- tipul documentului (cauză penală, proces-verbal, hotărâre de judecată);
- calificarea juridică;
- decizia aplicată;
- data și organul aplicării deciziei;

26. În vederea asigurării formării corecte a resursei informaționale și a calității datelor, se asigură interacțiunea și schimbul de date cu următoarele resurse informaționale:

1) Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al populației” - acordă acces la datele despre persoane fizice și interacțiunea cu acesta servește pentru preluarea și validarea înregistrărilor, modificărilor sau radierilor (care conțin date despre persoane fizice), în scopul verificării acestora privind corectitudinea combinațiilor de IDNP (dacă este disponibilă informația privind IDNP-ul persoanei), nume, prenume, act de identitate, etc.

2) Registrul de stat al transporturilor - oferă acces la informația tehnică, economică și juridică despre mijloacele de transport auto și moto, tractoarele, mașinile și mecanismele specializate pentru construirea drumurilor, precum și despre posesorii acestora în scopul verificării numărului de identificare a vehiculului, titlul de proprietate, titularul certificatului de înmatriculare, etc.

3) Registrul de stat al conducătorilor de vehicule - oferă acces la informații privind conducătorii de vehicule, a persoanelor care solicită permis de conducere.

4) Sistemul informațional automatizat “Registrul de stat al unităților de drept” - acordă acces la datele despre toate categoriile de unități de drept, constituite în bază legală. Interacțiunea are loc în scopul preluării și validării datelor despre persoane juridice privind corectitudinea combinațiilor de IDNO, denumire, cod.

5) Sistemul Informațional al Serviciului Fiscal de Stat - reprezintă totalitatea impozitelor și taxelor, a principiilor, formelor și metodelor de stabilire, modificare

și anulare a acestora, prevăzute de Codul Fiscal din Republica Moldova, precum și totalitatea măsurilor ce asigură achitarea lor.

6) Sistemul informațional RCA Data - oferă informații privind asigurările obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule;

Lista resurselor informaționale administrative se va completa pe măsura creării lor. Interacțiunea și accesul la datele din resursele informaționale de stat este asigurat în conformitate cu legislația în domeniul schimbului de date și interoperabilității.

27. Sistemul poate utiliza următoarele servicii electronice guvernamentale:

1) MPass – pentru autentificarea și controlul accesului în cadrul sistemului, utilizând mecanismul de autentificare prin semnătură electronică;

2) MSign – pentru semnarea documentelor electronice; utilizat în special la depunerea solicitării, eliberarea recipisei și certificatului de cazier privind integritatea profesională;

3) MConnect – platforma guvernamentală de schimb de date și interoperabilitate utilizată pentru organizarea conexiunii cu registrele și sistemele informaționale de stat;

4) MCloud – infrastructură informațională guvernamentală comună, care funcționează în baza tehnologiei de „cloudcomputing”, utilizată pentru găzduirea sistemului.

Servicii electronice guvernamentale sunt utilizate în baza acordurilor semnate cu deținătorul acestora.

28. Complexul informațional-telecomunicațional.

Complexul informațional-telecomunicațional asigură funcționarea spațiului informațional unic și este compus din:

a) Banca de date a Sistemului – asigură colectarea, acumularea, prelucrarea, păstrarea, actualizarea, securitatea și integritatea informației stocate, precum și interzice accesul neautorizat la aceasta;

b) Depozitul de date, utilizat pentru păstrarea permanentă și în deplin volum a informației despre obiectele de evidență și control, inclusiv și a istoriei despre modificarea acestora la toate etapele de adoptare a deciziilor;

c) Baza de formate, destinată asigurării securității în procesul de lucru cu utilizatorii de la distanță, precum și pentru păstrarea clasificatoarelor și determinarea dreptului de acces a fiecărui utilizator la anumită informație;

d) Bazele tehnologice de date, destinate pentru păstrarea provizorie a informațiilor parvenite de la nivele inferioare, care implică adoptarea unor decizii de către colaboratorii împuterniciți, precum și pentru realizarea tuturor verificărilor necesare la luarea deciziilor;

e) Vitrina de date reprezintă baze de date secționare din depozitul central și asigură utilizatorilor accesul rapid și oportun la informația necesară, fără a li se acorda acces la depozitul de date. Vitrinele de date pot furniza anumitor categorii de utilizatori informație în forma cea mai convenabilă pentru utilizare. Concomitent, ele constituie unul din elementele de protecție a informațiilor de accesul neautorizat, deoarece conțin numai volumul de date accesibile

utilizatorului. Actualizarea vitrinelor de date se efectuează automat, concomitent cu modificarea informațiilor din depozitul de date.

Capitolul VII

SPAȚIUL TEHNOLOGIC AL SIA „ECPSC”

29. SIA „ECPSC” este un sistem modular compatibil cu tehnologii de cloudcomputing (nor informațional) care asigură posibilitatea dezvoltării sale fără perturbarea continuității funcționării.

30. Arhitectura SIA „ECPSC” este concepută după schema-tip a infrastructurii informaționale a sistemului informațional automatizat.

31. SIA „ECPSC”, conform schemei generale de reprezentare a conceptului tehnic (figura 3) utilizează serviciile guvernamentale de platformă MPass, MLog, MNotify și este găzduit pe platforma tehnologică guvernamentală comună MCloud. SIA „ECPSC” se integrează cu alte sisteme informaționale sau registre de stat prin intermediul platformei guvernamentale de interoperabilitate MConnect.

32. Arhitectura complexului software-hardware, lista produselor software și a mijloacelor tehnice utilizate la crearea infrastructurii informaționale se determină de către deținător la etapele ulterioare de dezvoltare a sistemului, ținând cont de:

1) implementarea unei soluții bazate pe SOA (Service Oriented Architecture – Arhitectură software bazată pe servicii), care oferă posibilitatea reutilizării unor funcții ale sistemului în cadrul altor procese sau permite extinderea sistemului cu noi funcționalități fără a perturba funcționarea sistemului;

2) implementarea funcționalităților de arhivare (backup) și restabilire a datelor în caz de incidente.

Capitolul IV

ASIGURAREA SECURITĂȚII INFORMAȚIONALE

33. Securitatea informațională presupune protecția de către Deținător a SIA „ECPSC”, la toate etapele proceselor de creare, procesare, stocare și transmitere a datelor, de acțiuni accidentale sau intenționate cu caracter artificial sau natural, care au ca rezultat cauzarea prejudiciului posesorului și utilizatorilor resurselor informaționale și infrastructurii informaționale. Sistemul securității informaționale reprezintă totalitatea acțiunilor juridice, organizatorice, economice și tehnologice orientate spre prevenirea pericolelor asociate resurselor și infrastructurii informaționale.

34. Pericolele securității informaționale sunt:

- 1) colectarea și utilizarea ilegală a datelor;
- 2) încălcarea tehnologiei de prelucrare a datelor;

- 3) implementarea în produsele software și hardware a componentelor care îndeplinesc funcții neprevăzute în documentația aferentă acestor produse;
- 4) elaborarea și răspândirea programelor ce afectează funcționarea normală a sistemelor informaționale și de telecomunicații, precum și a sistemelor securității informaționale;
- 5) nimicirea, deteriorarea, suprimarea radioelectronică sau distrugerea mijloacelor și sistemelor de prelucrare a datelor, de telecomunicații și comunicații;
- 6) influențarea sistemelor cu parolă-cheie de protecție a sistemelor automatizate de prelucrare și transmitere a datelor;
- 7) compromiterea cheilor și mijloacelor de protecție criptografică a informației;
- 8) scurgerea informației prin canale tehnice;
- 9) implementarea dispozitivelor electronice pentru interceptarea informației în mijloacele tehnice de prelucrare, păstrare și transmitere a datelor utilizând sistemele de comunicații, precum și în încăperile de serviciu ale autorităților administrației publice;
- 10) nimicirea, deteriorarea, distrugerea sau sustragerea suporturilor de informație mecanice sau de alt tip;
- 11) interceptarea datelor în rețelele de transmitere a datelor și în liniile de comunicații, decodificarea acestei informații și impunerea unei informații false;
- 12) utilizarea tehnologiilor informaționale naționale și internaționale necertificate, a mijloacelor de protecție a informației, a mijloacelor de informatizare, de telecomunicații și comunicații la crearea și dezvoltarea infrastructurii informaționale de telecomunicații;
- 13) accesul nesancționat la resursele informaționale;
- 14) încălcarea restricțiilor legale privind răspândirea informației;
- 15) încălcarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

35. Sistemul de securitate a infrastructurii este un serviciu ce asigură integritatea și disponibilitatea sistemelor hardware și software, protecția fluxurilor de date. Aceste servicii sunt desemnate pentru a corecta erorile din componentele hardware și software și includ soluțiile antivirus, anti-malware, de actualizare a produselor software, de conformare la politicile de licențiere, protocolare și audit.

36. Mecanismele tehnologice de bază de asigurare a protecției și securității datelor sunt:

- 1) aplicarea autentificării în două trepte în caz de acces la date;
- 2) delimitarea accesului utilizatorilor la date, în conformitate cu rolurile acestora în SIA „ECPSC”;
- 3) accesul la date doar prin interfața unică de obiect;
- 4) dirijarea centralizată și controlul accesului la date.

37. SIA „ECPSC” asigură următoarele obiective de securitate:

1) autentificarea – garantează că SIA „ECPSC” va fi accesibil doar utilizatorilor autentificați și creați de către Deținătorul Sistemului;

2) autorizarea – garantează că utilizatorii autentificați pot accesa serviciile și datele care corespund drepturilor lor de acces;

3) confidențialitatea – garantează că datele înregistrate în SIA „ECPSC” nu pot fi accesate de o parte terță neautorizată;

4) integritatea – garantează că datele înregistrate în SIA „ECPSC” nu au fost modificate sau alterate de o parte terță neautorizată;

38. Pentru atingerea obiectivelor menționate la pct. 37, SIA „ECPSC” dispune de mai multe mecanisme de securitate:

1) firewall – filtrul firewall face parte din arhitectura tehnică a platformei tehnologice (MCloud) pentru a asigura un mecanism de apărare împotriva utilizatorilor externi;

2) antivirus/anti-spam – soluțiile hardware și/sau software asigură protecția antivirus și anti-spam pentru toate serverele. Fișierele se scanează la încărcare în sistem. În cazul detectării unui fișier infectat, procedura de încărcare este oprită și fișierul – respins;

3) sistem de detectare a intruziunilor – sistem de detectare a intruziunilor care include toți utilizatorii de pe toate serverele;

4) comunicare sigură (transferuri de date) între serverele web și utilizatori – schimbul de informații confidențiale este securizat;

5) backup sistematic al datelor păstrate – permite recuperarea rapidă și fiabilă a datelor în caz de incident care a dus la pierderea sau deteriorarea datelor;

6) instrument de înregistrare a evenimentelor de audit – toate activitățile desfășurate de către utilizatori, indiferent dacă au succes sau nu (cum ar fi conectările încercate, dar nereușite), sînt monitorizate și înregistrate în jurnalele SIA „ECPSC” cu acces limitat pentru utilizatorii neautorizați.

39. Finalizarea sesiunii de lucru în SIA „ECPSC” se realizează la solicitarea utilizatorului sau automat, la expirarea timpului prestabilit pentru perioada inactivă, astfel că pentru a continua activitatea utilizatorului i se va cere să treacă repetat procedurile de identificare și autentificare.

REGULAMENTUL **cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale** **și a persoanelor care au săvârșit contravenții**

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții” (în continuare – Regulament) stabilește modul de înregistrare și evidență a contravențiilor, actelor de evidență emise în cadrul procesului contravențional, modul de organizare și funcționare a resursei informaționale, tipul formularelor cu numerotație specială și modul de eliberare, evidență, păstrare și utilizare a acestora, cerințele față de protecția datelor la colectarea, acumularea, actualizarea, păstrarea, prelucrarea și transmiterea informațiilor cu caracter contravențional, procedura de acordare a credențialelor de acces.

2. În cadrul prezentului Regulament, termenii și noțiunile au semnificația expusă în cadrul Legii nr. 185/2020.

3. Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții (în continuare - Sistem) constituie baza formării Registrului contravențiilor (în continuare - Registru), incluzând totalitatea informației sistematizate cu caracter contravențional.

4. Registrul creează un spațiu informațional unitar și constituie unica sursă oficială de informații cu caracter contravențional pentru participanții la Sistem și pentru toate sistemele informaționale ale autorităților administrației publice centrale care utilizează și prelucrează astfel de tipuri de date. Datele Registrului se consideră corecte și veridice pînă la proba contrarie.

II. SUBIECȚII RAPORTURILOR JURIDICE ÎN DOMENIUL **CREĂRII ȘI FUNCȚIONĂRII REGISTRULUI**

5. Registrul contravențional face parte din registrele de stat, proprietarul acestuia este statul.

6. Ministerul Afacerilor Interne este posesorul Registrului și asigură condițiile juridice, organizatorice și financiare pentru crearea și ținerea acestuia.

7. Deținător al Registrului este subdiviziunea specializată a Ministerului Afacerilor Interne, căreia posesorul Registrului i-a delegat atribuțiile corespunzătoare. Deținătorul administrează Registrul și rezolvă de sine stătător toate problemele privind funcționarea acestuia, cu excepția chestiunilor care, potrivit Regulamentului, țin de competența altor participanți la Registru.

8. Registratorii Registrului sunt participanții Sistemului. Registratorul este în drept să delege funcții de introducere nemijlocită a datelor în Registru subregistratorului pe criterii teritoriale.

9. Destinatar al datelor Registrului este persoana fizică sau juridică mandatată cu dreptul de a primi datele din Registru, conform legii sau acordului.

10. Obiectele înregistrării conținute în Registru sunt:

a) procesele-verbale cu privire la contravenție și contravenții;

b) rapoarte privind înregistrarea contravenției;

c) persoane fizice:

- contravenienți;

- posesori sau mandatar ai mijloacelor de transport;

- delicvenți anunțați în căutare;

d) unități de drept:

- persoane juridice – contravenienți;

- persoane juridice – posesori sau mandatar ai mijloacelor de transport;

e) mijloace de transport:

- obiecte ale comiterii contravenției;

- anunțate în orientare;

f) documente;

- acte de evidență, emise în cadrul procesului contravențional;

- orientări.

III. ȚINEREA ȘI ASIGURAREA FUNCȚIONĂRII REGISTRULUI

11. Înregistrarea și evidența a actelor de evidență emise în cadrul procesului contravențional se realizează în limba de stat, în Registru pe suport de hârtie, în condițiile Codului contravențional, și în Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții (în continuare – Sistem).

12. Activitățile de înregistrare și evidență a contravențiilor, a actelor de evidență în cadrul procesului contravențional, precum și gestionare a formularelor cu numerotație specială sunt realizate de către unitățile specializate de evidență a contravențiilor din cadrul Participanților la Sistem.

13. În cazul lipsei în structura Participantului la Sistem a unității specializate de evidență a contravențiilor, sau la necesitate, prin ordinul conducătorului entității respective este numită persoana/persoanele responsabile de evidență a contravențiilor din rândul angajaților din subordine, cu includerea atribuțiilor corespunzătoare în fișele de post ale acestora.

14. . Introducerea datelor în Registru se efectuează în baza actelor de evidență emise sau recepționate (pe suport de hârtie sau în format electronic) de către Participanți.

15. Datele se păstrează în Registru în ordine cronologică, ceea ce asigură posibilitatea obținerii informațiilor cu caracter contravențional pentru o etapă determinată de timp.

16. Ținerea Registrului este asigurată de către Deținător pînă la adoptarea deciziei despre lichidarea acestuia. În cazul lichidării Registrului, datele și documentele conținute în acesta se transmit în arhivă conform legislației.

17. . Datele din Registru fac parte din categoria specială a datelor cu caracter personal. Asigurarea securității, confidențialității și integrității datelor prelucrate în cadrul Registrului se efectuează cu respectarea strictă a cerințelor normative față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale.

18. Datele din Registru rămîn la păstrare cu statut de document de arhivă de la data încetării utilizării acestora în scopul apărării naționale, securității statului, menținerii ordinii publice, protecției drepturilor și libertăților omului.

19. Pentru asigurarea funcționării eficiente și neîntrerupte a Registrului, schimbul informațional de date între participanții la Registru este asigurat în regim non-stop.

20. Schimbul informațional se efectuează numai cu utilizarea complexului de mijloace software și hardware specializat, conform prevederilor normative.

IV. ÎNREGISTRAREA ȘI EVIDENȚA CONTRAVENȚIILOR, DOCUMENTELOR EMISE ȘI ACTELOR PROCESUALE ÎNCHEIATE ÎN CADRUL PROCESULUI CONTRAVENȚIONAL

Secțiunea 1

Norme generale privind pornirea, termenii de examinare și încetarea procesului contravențional

21. În cazul în care există informații suficiente pentru a considera cu un grad înalt de probabilitate că a fost comisă o contravenție, agentul constatator, imediat dispune pornirea procesului contravențional prin emiterea raportului de înregistrare a contravenției, prevăzut de prezenta Instrucțiune.

22. În cazul contravențiilor prevăzute la art. 69, 104–107 Cod contravențional, raportul de înregistrare a contravenției se emite doar după înregistrarea plângerii prealabile a victimei.

23. În cazul faptelor contravenționale specificate la art. 96 alin. (1) lit. a) și alin. (3) și la art. 97–103 Cod contravențional, cu excepția contravenției prevăzute la art. 97¹ alin. (2) Cod contravențional, decizia agentului constatator se emite doar după recepționarea plângerii prealabile a titularului de drepturi sau autorității abilitate conform Legii nr. 66-XVI din 27 martie 2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate.

24. Dacă în procesul examinării contravenției nu este posibilă identificarea/atragerea la răspundere a contravenientului sau au intervenit circumstanțele statuate la art. 441 Cod contravențional, agentul constatator emite o decizie de încetare a procesului contravențional, care, de comun cu materialele acumulate, se prezintă spre aprobare conducătorului acestuia.

25. Raportul de înregistrare a contravenției nu se emite în cazul încheierii procesului-verbal cu privire la contravenție în contextul unei/unor contravenții flagrante.

Secțiunea 2-a

Norme generale privind pornirea, termenii de examinare și încetarea procesului contravențional în cazul contravențiilor din domeniul circulației rutiere constatate cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic

26. În cazul contravențiilor din domeniul circulației rutiere constatate cu ajutorul mijloacelor tehnice certificate sau al mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic ce funcționează în regim automatizat, agentul constatat, se autosesizează cu privire la săvârșirea contravenției în baza secvențelor video sau imaginilor foto importate în regim automatizat în Sistem din Sistemul automatizat de supraveghere a circulației rutiere „Controlul traficului”, prin emiterea, în formă de document electronic în cadrul Sistemului, a raportului de înregistrare a contravenției.

27. În cadrul procesului contravențional, agentul constatat asigură emiterea în formă de document electronic în Sistem, cu ulterioara trecere pe suport de hârtie, și expedierea la domiciliul (adresa juridică) proprietarului sau al posesorului vehiculului a citației cu solicitarea privind depunerea declarației cu privire la identitatea conducătorului vehiculului.

28. Declarația persoanei fizice sau juridice – proprietar sau posesor al vehiculului, cu privire la identitatea persoanei căreia i-a încredințat conducerea acestuia, precum și alte acte procesuale se emit și/sau se înregistrează în Sistem.

29. În cazul în care în procesul de examinare a contravenției prevăzute la pct. 13 nu au fost acumulate suficiente probe pentru atragerea la răspundere a persoanei bănuite în sensul art. 425, 375 Cod contravențional, precum și în cazurile prevăzute la art. 441 Cod contravențional, agentul constatat emite decizia de încetare a procesului contravențional. Decizia de încetare a procesului contravențional se emite în Sistem în formă de document electronic, care se prezintă spre aprobare conducătorului autorității de constatare. În cazul dat în Sistem se face mențiunea respectivă despre încetare.

30. După stabilirea identității conducătorului de vehicul, agentul constatat poate încheia procesul-verbal cu privire la contravenție și în absența contravenientului. Încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție are loc în Sistem în formă de document electronic.

31. Decizia de încetare a procesului contravențional și copiile de pe acesta se emit prin trecerea documentului electronic prevăzut la pct. 16, pe suport de hârtie.

32. În cazul contravențiilor prevăzute la punctul 13, procesul-verbal cu privire la contravenție, după stabilirea identității conducătorului de vehicul și în cazul prezenței făptuitorului, se încheie de către agentul constatat în format electronic în cadrul Sistemului, cu posibilitatea ulterioarei trecerii a documentului electronic pe suport de hârtie.

Secțiunea a 3-a

Clasificarea și modalitatea de administrare a formularelor cu numerotație specială

33. Sunt supuse înregistrării și evidenței în cadrul Sistemului următoarele documente emise și acte procesuale încheiate în cadrul procesului contravențional:

1) cu numerotație specială:

- a) raportul privind înregistrarea contravenției (anexa nr. 1);
- b) procesul-verbal cu privire la contravenție (anexa nr. 2);
- c) decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatatator (anexa nr. 3);
- d) decizia asupra cauzei contravenționale (anexa nr. 4);
- e) solicitarea privind depunerea declarației cu privire la identitatea conducătorului vehiculului în momentul săvârșirii contravenției (anexa nr. 5)

2) fără numerotație specială:

- a) ordonanța procurorului privind pornirea procesului cu privire la contravenție, în legătură cu refuzul începerii urmăririi penale, încetării urmăririi penale din cauză că fapta constituie o contravenție, precum și în cazurile liberării de răspundere penală a persoanei cu tragerea la răspundere contravențională;
- b) bonul de plată a amenzii;
- c) hotărârea judecătorească contravențională;
- d) decizia instanței de judecată emisă în contextul examinării contestației împotriva deciziei agentului constatatator;
- e) procesul-verbal de percheziție corporală;
- f) procesul-verbal cu privire la reținere;
- g) decizia agentului constatatator de sancționare a contravenientului sau de remitere a cauzei în instanța de judecată, cu propunerea privind sancționarea sau privind încetarea procesului contravențional sau de remitere altui organ spre soluționare;
- h) concluzii în baza examinărilor medico-legale, cercetărilor criminalistice, auto-tehnice și trasologice;
- f) ordonanța de ridicare;
- g) procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor;
- h) procesul-verbal de inspectare tehnică;
- i) procesul-verbal de ridicare a plăcilor cu numărul de înmatriculare – încheiat în cazul când vehiculul a fost lăsat într-un loc interzis pentru parcare;
- j) procesul-verbal de reținere și aducere a vehiculului la parcare specială;
- k) dovada privind defectarea tehnică a vehiculelor în accidente rutiere;
- l) procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier;
- m) schița accidentului rutier.

34. Formularele cu numerotație specială prevăzute de prezenta Instrucțiune corespund la confecționare unui singur sistem de numerotare.

35. Modul de atribuire a numerotației speciale pentru fiecare set de formulare se stabilește de către Deținătorul Sistemului.

36. Modelele formularelor pentru actele procesuale specificate la pct. 33, subpct. 2), lit. a) - lit. r) se elaborează și aprobă de către Participanți la Sistem în mod individual, după coordonarea cu Deținătorul Sistemului.

Secțiunea a 4-a

Circuitul și evidența formularelor cu numerotație specială

37. Evidența cantitativă de primire și eliberare a formularelor cu numerotație specială folosite pentru completarea actelor procesuale în cadrul procesului contravențional, se efectuează în Registrul de primire și folosire a formularelor cu numerotație specială (în continuare Registrului formularelor), indicat în anexa nr. 6 la prezentul Regulament.

38. Registrul formularelor se gestionează de către persoana responsabilă de evidența contravențiilor.

39. În cadrul subdiviziunii, formularele cu numerotație specială se transmit de la un angajat la altul contra semnătură în rubrica 6 a Registrului formularelor.

40. În cazul eliberării din funcție a agentului constatator sau aflării acestuia în concediu social, formularele cu numerotație specială necompletate se restituie persoanei responsabile de evidența contravențiilor.

41. Revizia consumului formularelor cu numerotație specială se efectuează trimestrial, în perioada ultimelor 5 zile lucrătoare.

42. În perioada reviziei și în procesul completării rezervei de formulare cu numerotație specială agenții constatatori prezintă, la solicitarea verbală a persoanei responsabile de evidența contravențiilor, formularele cu numerotație specială anterior recepționate, necompletate.

43. Rezultatele reviziei se reflectă într-o notă informativă, ce se prezintă conducătorului entității pentru informare și, după caz, dispunere a măsurilor de rigoare.

44. Înscrierile în formularele cu numerotație specială și în registre se fac citeț, fără abrevieri, cu pix albastru.

45. În conținutul actelor procesuale completate pe formularele cu numerotație specială nu se admit rectificări, adăugiri sau alte modificări.

46. În cazul necesității efectuării unor rectificări, adăugiri sau altor modificări, se completează un nou formular cu numerotație specială, în care se face consemnarea respectivă.

47. Formularele cu numerotație specială în care au fost comise greșeli, care au fost pierdute, sustrate sau deteriorate, inclusiv urmare a unor situații de forță majoră, se casează în temeiul rezultatelor anchetei de serviciu.

48. Informația privind casarea formularelor cu numerotație specială se procesează în Sistem în termen de până la 7 zile de la data aprobării încheierilor anchetelor de serviciu.

Secțiunea a 5-a

Cerințe privind desfășurarea activității de evidență a contravențiilor și documentelor emise în cadrul procesului contravențional

49. Actele procesuale specificate la pct. 34, subpct. 1), lit. a) și lit. c), până a fi înregistrate în Sistem, se înregistrează în Registrul de evidență a proceselor-verbale cu privire la contravenții (în continuare – Registrul de evidență) (anexa nr. 7), al subdiviziunii din care face parte agentul constatator, acesta fiind considerat drept document unic de evidență primară.

50. Informația inclusă în rubricile Registrului de evidență va fi citeată, exhaustivă și precisă.

51. Contravenția se consideră luată la evidență, doar după ce actele procesuale specificate la pct. 20, subpct. 1), lit. a) și lit. c), întocmite și completate în modul corespunzător sunt înregistrate în Registrul de evidență și înregistrate în Sistem.

52. În cazul depunerii contestației împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenționale, persoana responsabilă de evidența contravențiilor în cel mult 3 zile de la data depunerii acesteia expediază în instanța de judecată contestația și dosarul cauzei contravenționale, conform legislației în vigoare.

53. Persoana responsabilă de evidența contravențiilor asigură plenitudinea informației privind cauzele contravenționale remise spre examinare altor autorități sau în instanța de judecată.

54. Rezultatele examinării cauzelor contravenționale remise spre examinare altor autorități sau în instanța de judecată vor fi introduse în Sistem în cel mult 5 zile calendaristice din momentul recepționării informației.

55. Datele actelor procesuale specificate la pct. 20, subpct. 1), lit. a) și lit. c), se înscriu în Registrul de evidență și înregistrează în Sistem în cel mult 24 de ore de la momentul completării formularului cu numerotație specială.

56. La înregistrarea în Sistem, a datelor procesului-verbal cu privire la contravenție, persoana responsabilă de evidența contravențiilor asigură anexarea la înregistrarea respectivă a variantei scanate a acestuia.

57. Agentul constatator care a completat formularul cu numerotație specială prezintă unității/persoanei responsabile de evidența contravențiilor, în termen de până la 24 ore, actele procesuale specificate la pct. 34, subpct. 1), lit. a) și lit. c) sau, după caz, datele acestora, pentru a fi înregistrare în condițiile pct. 50.

V.OBLIGAȚIILE ȘI DREPTURILE DEȚINĂTORULUI REGISTRULUI

58. Deținătorul Registrului este obligat:

1) să asigure funcționarea și ținerea Registrului în conformitate cu legislația și baza normativă în vigoare;

2) să asigure suportul metodologic și practic pentru toți Participanții la Sistem pe problemele legate de ținerea, actualizarea și utilizarea Registrului;

3) să asigure din punct de vedere tehnic colectarea informațiilor de la Participanți, stocarea lor, menținerea și actualizarea Registrului în baza informației colectate;

4) să acorde utilizatorilor Sistemului acces la informația stocată în conformitate cu legislația. În caz de modificare a drepturilor de acces, Deținătorul trebuie să ia decizia cu privire la reconfigurarea acestora în caz de necesitate;

5) să organizeze utilizatorului accesul autorizat la datele stocate în Registru;

6) să asigure asistență informațională utilizatorilor Sistemului în modul stabilit;

7) să efectueze măsurile necesare privind protecția și confidențialitatea informațiilor din Registru, inclusiv împotriva accesului, corectării, modificării și transmiterii neautorizate;

8) să asigure măsurile organizatorico-tehnice necesare pentru protecția datelor în conformitate cu cerințele privind protecția datelor Registrului și respectarea acestor măsuri;

9) să protejeze prin măsuri adecvate datele colectate, echipamentele tehnice și produsele de program utilizate pentru administrarea acestora, asigurând securitatea și integritatea datelor stocate în cadrul Registrului împotriva riscurilor de pierdere, distrugere, precum și împotriva folosirii neautorizate sau divulgării lor;

10) să efectueze auditul securității Registrului, care conține categorii speciale de date cu caracter personal;

11) să execute, o dată la 30 de zile, copiile de siguranță ale informațiilor care conțin datele din Registru și softurilor folosite pentru prelucrările automatizate ale datelor din Registru pe suport material, care se păstrează în locuri protejate, și să asigure restaurarea informațiilor în caz de necesitate;

14) să instaleze mijloacele software la locurile de muncă autorizate ale Participanților și să acorde suportul necesar pentru conectarea acestora la Sistem;

15) să acorde asistență persoanelor autorizate care au acces la Sistem referitor la utilizarea complexului de mijloace software și hardware;

16) să informeze participanții despre modificările condițiilor tehnice de funcționare a Sistemului.

59. Deținătorul Registrului are dreptul:

1) să supravegheze respectarea cerințelor de securitate informațională de către participanți, să fixeze cazurile și tentativele de încălcare a acestora, precum și să întreprindă măsurile necesare pentru prevenirea și lichidarea consecințelor;

2) să solicite de la Participanți completarea sau actualizarea datelor Registrului;

3) să inițieze procedura de suspendare a drepturilor de acces la datele incluse în Registru în cazurile de nerespectare a regulilor, standardelor și normelor general acceptate în domeniul securității informaționale;

4) să stabilească cerințe față de mijloacele tehnice, canalele telecomunicaționale și software la locurile automatizate de muncă ale participanților;

5) să perfecționeze și să eficientizeze funcționarea Registrului.

VI. OBLIGAȚIILE ȘI DREPTURILE PERSOANELOR RESPONSABILE DE EVIDENȚA CONTRAVENȚIILOR

60. Persoana responsabilă de evidența contravențiilor are dreptul:

- 1) să participe la implementarea și dezvoltarea Registrului;
- 2) să înainteze propuneri privind modificarea și/sau completarea actelor normative care reglementează utilizarea și funcționarea Registrului;
- 3) să înainteze propuneri privind perfecționarea și eficientizarea activității de înregistrare și evidență a contravențiilor, actelor de evidență emise în cadrul procesului contravențional;
- 4) să solicite și să primească de la Deținătorul Sistemului ajutor metodologic și practic privind utilizarea și funcționarea acestuia;
- 5) să solicite de la agenții constatatori prezentarea conformă a actelor procesuale și documentelor ce cad sub incidența prezentului Regulament;
- 6) să solicite de la agenții constatatori dovada prezenței fizice a formularelor cu numerotație specială deținute.

61. Persoana responsabilă de evidența contravențiilor este obligată:

- 1) să introducă în Sistem, în termenii stabiliți, în volum deplin, autentic și veridic datele actelor de evidență, parte a procesului contravențional, după caz, procesului penal;
- 2) să ia măsurile necesare pentru asigurarea regimului de confidențialitate și securitate a datelor cu caracter personal obținute din Sistem;
- 3) să raporteze cazurile și tentativele de încălcare a securității datelor;
- 4) să utilizeze informația obținută din Sistem doar în scopul exercitării atribuțiilor de serviciu, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare.

VII. REGIMUL JURIDIC DE UTILIZARE A DATELOR DIN REGISTRU

62. Accesul la datele din Registru se acordă în conformitate cu Legea nr.982/2000 privind accesul la informație. Utilizatorii informației beneficiază de drepturi egale de acces la informația din Registru, excepție fiind o categorie specială de date cu caracter personal, anume cea referitoare la condamnările penale, măsurile procesuale de constrângere sau sancțiunile contravenționale, care impune un regim special de protecție și este considerată informație cu acces limitat.

63. Accesul la Sistem este condiționat de rolul utilizatorului. Astfel, registratorul are acces tehnic la datele din Registru, ceea ce presupune introducerea, actualizarea, modificarea și corectarea informației înregistrate de acesta. Restul utilizatorilor au acces informațional la datele din Registru, ceea ce presupune vizualizarea informației numai în formatul individual permis pentru fiecare utilizator în parte. În unele cazuri registratorul poate avea rol de utilizator cu acces informațional la informația la care accesul pentru ei este limitat.

64. Punerea la dispoziție a datelor din Registru se realizează prin:

- 1) acordarea accesului autorizat la Sistem;
- 2) eliberarea documentelor pe suport de hârtie, conform prevederilor normative;

3) acordarea informației prin intermediul poștei electronice sau altor mijloace de comunicații, conform prevederilor normative.

65. Acordarea accesului la datele din Registrul se efectuează de către Deținătorul Registrului în baza acordurilor încheiate între Posesorul acestuia și alte entități, conform procedurilor legale

66. Cazierile în baza informației conținute în Registrul se eliberează doar de către Deținătorul acestuia.

67. Se interzice utilizarea datelor din Registrul în scopuri contrare legii.

68. Datele cu caracter personal ale persoanelor fizice se utilizează în temeiul legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

69. Destinatarul datelor din Registrul nu este în drept să modifice datele obținute din Registrul, iar la utilizarea acestora este obligat să indice sursa lor.

VIII. MODALITATEA DE CONECTARE (DECONNECTARE) A PARTICIPANȚILOR LA REGISTRUL

70. Accesul la informația din Registrul pentru Participanți se acordă de către Deținătorul Registrului pe baza demersului oficial, cu specificarea numărului necesar de locuri automatizate de muncă și a datelor personale ale utilizatorilor.

71. Deținătorul Registrului execută lucrările necesare de instalare a mijloacelor software la locurile de muncă autorizate ale Participanților și acordă suport la conectarea acestora la Sistem, cu semnarea între părți a actului de instalare-primire a locurilor de muncă.

72. Funcționarea Registrului este suspendată de către Deținătorul acestuia în următoarele cazuri:

1) în timpul efectuării lucrărilor profilactice ale complexului de mijloace software și hardware ale Registrului;

2) la apariția circumstanțelor de forță majoră;

3) la încălcarea sistemului securității informaționale, dacă aceasta prezintă pericol pentru funcționarea Registrului.

73. Lucrările profilactice în complexul de mijloace software și hardware a Registrului se efectuează după notificarea în scris, inclusiv prin mijloace electronice, a participanților cu cel puțin 2 zile lucrătoare înainte de începerea lucrărilor, cu indicarea termenului de finalizare a acestora.

74. În cazul apariției circumstanțelor de forță majoră, precum și al dificultăților tehnice în funcționarea complexului de mijloace software și hardware a Registrului din vina terțelor persoane, este posibilă suspendarea funcționării sistemului informațional cu notificarea ulterioară a Participanților.

75. Revocarea dreptului de acces la Registrul pentru utilizatorii Participanților se efectuează în una dintre următoarele situații:

1) în temeiul cererii (demersului) conducătorului acestuia;

2) la încetarea raporturilor de muncă/de serviciu ale utilizatorului;

3) la intervenirea modificărilor raporturilor de muncă/de serviciu, iar noile atribuții nu impun accesul la datele Registrului;

4) la constatarea încălcării de către utilizatorul Participantului a sistemului securității informaționale a Registrului.

Lucrările necesare de înlăturare a mijloacelor software de la locul de muncă al participantului sistat se execută în termenul coordonat cu participantul, cu semnarea actului de excludere a acestuia.

IX. ASIGURAREA PROTECȚIEI ȘI SECURITĂȚII INFORMAȚIEI ȘI RESURSELOR INFORMAȚIONALE ALE REGISTRULUI

76. Măsurile de protecție și securitate a informației cu caracter contravențional din Registru reprezintă o parte componentă a lucrărilor de creare, dezvoltare și exploatare a Registrului și se efectuează neîntrerupt de către toți participanții.

77. Obiecte ale asigurării protecției și securității informației din Registru se consideră:

1) masivele informaționale, indiferent de formele păstrării, bazele de date, suporturile materiale care conțin informații cu caracter contravențional;

2) sistemele informaționale, sistemele operaționale, sistemele de gestionare a bazelor de date și alte aplicații care asigură activitatea Registrului;

3) sistemele de telecomunicații, rețelele, inclusiv mijloacele de confecționare și multiplicare a documentelor și alte mijloace tehnice de prelucrare a informației.

78. Protecția informației cu caracter contravențional din Registru se efectuează prin următoarele metode:

1) prevenirea conexiunilor neautorizate la rețelele telecomunicaționale și interceptării cu ajutorul mijloacelor tehnice a datelor din Registru transmise prin aceste rețele, asigurată prin folosirea metodelor de cifrare și criptare a acestei informații, inclusiv cu utilizarea măsurilor organizatorice, tehnice și de regim;

2) excluderea accesului neautorizat la datele din Registru, asigurată prin folosirea mijloacelor speciale tehnice și de program, cifrarea acestor informații, inclusiv prin măsurile organizatorice și de regim;

3) prevenirea acțiunilor speciale tehnice și de program, care condiționează distrugerea, modificarea datelor sau defecțiuni în funcționarea complexului tehnic și de program, asigurată prin metoda folosirii mijloacelor de protecție speciale tehnice și de program, inclusiv a programelor licențiate, programelor antivirus, organizarea sistemului de control al securității soft-ului și efectuarea periodică a copiilor de siguranță;

4) prevenirea acțiunilor intenționate și/sau neintenționate ale utilizatorilor, care pot conduce la distrugerea sau modificarea datelor din Registru.

79. Fiecare participant elaborează, aprobă și organizează implementarea documentului care stabilește politica de securitate informațională pentru asigurarea respectării regulilor, standardelor și normelor general acceptate în domeniul securității informaționale, cu includerea:

1) identității persoanei responsabile de politica de securitate;

2) principalelor măsuri tehnico-organizatorice necesare de asigurare a funcționării Registrului;

- 3) procedurilor interne ce exclud cazurile de modificare neautorizată a mijloacelor software ai Sistemului și/sau a informației din Registru;
- 4) categoriilor resurselor informaționale ale participantului, cu indicarea nivelului necesar de securitate pentru fiecare categorie;
- 5) listei nominale a utilizatorilor autorizați să acceseze datele din Registru;
- 6) responsabilităților personalului participantului privind asigurarea securității informaționale;
- 7) procedurilor de control intern al participantului privind respectarea condițiilor de securitate informațională.

80. Fiecare participant desemnează o persoană subordonată nemijlocit conducătorului instituției, responsabilă de elaborarea, implementarea și monitorizarea respectării prevederilor politicii de securitate informațională.

81. Persoana responsabilă de politica securității informaționale asigură definirea clară a tuturor responsabilităților cu privire la securitatea informației din Registru (prevenire, supraveghere, detectare și prelucrare), precum și operarea cu ele.

82. În cazul operării cu informația din Registru, ce a devenit cunoscută utilizatorului participantului în urma activității sale, este asigurat regimul de confidențialitate, care presupune următoarele acțiuni:

- 1) limitarea numărului persoanelor cu drept de acces la datele din Registru;
- 2) monitorizarea procedurii de admitere și delimitarea funcțională a responsabilităților persoanelor care au acces la informația din Registru;
- 3) identificarea și autentificarea utilizatorilor cu folosirea mijloacelor moderne de autentificare;
- 4) executarea măsurilor de protecție a informației în cadrul păstrării, prelucrării și transmiterii acesteia prin intermediul canalelor de comunicații

X. CONTROLUL ȘI RĂSPUNDEREA

83. Ținerea registrului este supusă controlului intern și extern.

Controlul intern se efectuează de Posesorul registrului. Controlul extern privind crearea, ținerea, reorganizarea și lichidarea registrelor de stat este exercitat de către autoritatea administrației publice abilitată prin lege.

84. Responsabilitatea pentru organizarea și funcționarea Registrului se atribuie Deținătorului Registrului, care elaborează tipul și modelul documentelor aferente, instrucțiunile privind modul de completare și alte materiale necesare pentru funcționarea Registrului. Actele elaborate se coordonează cu ceilalți Participanți la Registru.

85. Deținătorul Registrului determină modul de ținere a Registrului, de creare, păstrare și utilizare a resursei informaționale specializate, care sînt stabilite în instrucțiunile și ordinele departamentale și interdepartamentale corespunzătoare.

86. Persoanele cu funcții de răspundere, în obligațiile cărora intră ținerea Registrului, furnizarea informațiilor din Registru, precum și asigurarea funcționării Registrului, poartă răspundere personală în conformitate cu legislația în vigoare pentru plenitudinea, autenticitatea, veridicitatea, integritatea informațiilor, precum și pentru păstrarea și utilizarea lor.

87. Persoanele competente care are acces la informațiile din Registru, precum și destinatarul informațiilor ce conțin date cu caracter criminal poartă răspundere conform legislației în vigoare pentru divulgarea, transmiterea acesteia persoanelor terțe și pentru utilizarea ei în scopuri personale.

Seria RAP | | | | |
Nr. | | | | | | | | | |

APROB

.....
numele prenumele

.....
funcția

.....
gradul special

.....
semnătura și data

Numărul de înregistrare

| | | | | | | |

Codul agentului constator

| | | | | | | |

**RAPORT
PRIVIND ÎNREGISTRAREA CONTRAVENȚIEI**

1. Data întocmirii, ora

2. **Agentul constator:** Calitatea,
numele, prenumele

Denumirea autorității pe care o reprezintă, Adresa juridică

3. Am constatat săvârșirea faptei contravenționale (depistate / sesizate) **manifestate prin:**

4. Săvârșită de:

4.1 **Persoana fizică:** Numele, prenumele, Data nașterii

4.2 **Persoana juridică:** Denumirea, sediul

Reprezentantul

5. Urmare a faptei contravenționale a fost cauzată paguba:

6. **La raport se anexează:**

.....
denumirea, numărul actului anexat

în temeiul Ordinului MAI nr. _____ din „_____” _____ 2019,

SOLICIT:

Înregistrarea contravenției în Registrul de evidență a contravențiilor al

.....
denumirea subdiviziunii

7. SEMNĂTURA _____

.....
agent constator

Numărul de înregistrare _____
Codul agentului constatator _____

Seria MAI _____
Nr. _____

PROCES -VERBAL CU PRIVIRE LA CONTRAVENȚIE

1. Data încheierii: _____, ora _____ Locul încheierii _____

2. **Agentul constatator:** Calitatea _____
Numele _____ prenumele _____ Denumirea autorității pe care o reprezintă _____
Adresa juridică _____

3. **Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:**

3.1 **Persoana fizică:** Numele _____ prenumele _____ Data nașterii _____
cetățenia _____ sexul _____ ocupația _____
Identificat prin _____ seria _____ numărul _____

eliberat de _____ la _____ **IDNP** _____

Reședința _____

Domiciliul _____

3.2 **Persoana juridică:** Denumirea _____ sediul _____
IDNO _____

Reprezentantul _____

4. **Locul săvârșirii:** _____

5. **Timpul săvârșirii:** ziua _____ luna _____ anul _____ ora _____ sau perioada săvârșirii _____

6. **Fapta contravențională:** _____

cauzând paguba _____

ignorând prevederile _____

prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art. _____

Cod contravențional al Republicii Moldova

7. **Corpuri delictive:** _____

8. **Părintele/reprezentantul legal/apărătorul:** _____

9. **Interpret/traducător:** _____ am făcut cunoștință cu prevederile art. 312 din Codul penal _____
semnătura

10. **Mijloace tehnice, inclusiv din categoria celor certificate, omologate și verificate metrologic:** _____

11. **Anexe:** _____

12. **Obiecțiile și probele persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:** _____

13. **Obiecțiile și probele victimei:** _____

14. **Procesul-verbal a fost încheiat în** _____

15. **Martor asistent:** _____

16. DECIZIA AGENTULUI CONSTATATOR (se specifică)

I. De sancționare Sancțiunea principală: _____ Sancțiunea complementară: _____ Data aplicării _____ ora _____ Puncte de penalizare acumulate inițial: _____ Total puncte de penalizare acumulate: _____	III. De remitere a cauzei funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, sau autorității competente să soluționeze cauza contravențională, ori în instanța de judecată Temei: _____ Destinatar: _____ datele: autorității din care face parte funcționarul abilitat/autorității competente/instanței de judecată Adresa: _____ Cu recomandarea: _____
II. De încetare a procesului contravențional _____ se indică cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei	

Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de Codul contravențional, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copie de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8).
Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

17. Amenda poate fi achită în numerar sau transfer bancar prin intermediul oricărui bănci persoane juridice din Republica Moldova, sucursale sau reprezentanțe ale acestora, precum și terminale de plată în numerar la contul bancar _____

18. **Recunosc săvârșirea contravenției și accept sancțiunea stabilită fapt pentru ce semnez:** _____
semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

19. Mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. art. 34, 378, 384, 387 și 448 Cod contravențional, specificate pe verso, am luat cunoștință cu conținutul procesului-verbal, cu mărimea amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă în cazul convenirii asupra acordului de colaborare, cu decizia agentului constatator și am primit copia procesului-verbal, pentru ce semnez: _____
semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

20. **SEMNĂTURA** _____
agent constatator _____ victimă _____ părintele/reprezentantul legal/apărătorul _____ persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional _____ martor _____

Numărul de înregistrare _____
Codul agentului constatator _____

Seria MAI _____
Nr. _____

Anexa nr. 2
la Regulament
Exemplarul nr. 2

PROCES -VERBAL CU PRIVIRE LA CONTRAVENȚIE

1. Data încheierii: _____, ora _____ Locul încheierii _____

2. Agentul constatator: Calitatea _____
Numele _____ prenumele _____ Denumirea autorității pe care o reprezintă _____
Adresa juridică _____

3. Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:

3.1 Persoana fizică: Numele _____ prenumele _____ Data nașterii _____

cetățenia _____ sexul _____ ocupația _____

Identificat prin _____ seria _____ numărul _____

eliberat de _____ la _____ IDNP _____

Reședința _____

Domiciliul _____

3.2 Persoana juridică: Denumirea _____ sediul _____

Reprezentantul _____ IDNO _____

4. Locul săvârșirii: _____

5. Timpul săvârșirii: ziua _____ luna _____ anul _____ ora _____ sau perioada săvârșirii _____

6. Fapta contravențională: _____

cauzând paguba _____
ignorând prevederile _____

prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art. _____ Cod contravențional al Republicii Moldova

7. Corpuri delictive: _____

8. Părintele/reprezentantul legal/apărătorul: _____

9. Interpret/traducător: _____ am făcut cunoștință cu prevederile art. 312 din Codul penal _____
semnătura

10. Mijloace tehnice, inclusiv din categoria celor certificate, omologate și verificate metrologic: _____

11. Anexe: _____

12. Obiecțiile și probele persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional: _____

13. Obiecțiile și probele victimei: _____

14. Procesul-verbal a fost încheiat în _____

15. Martor asistent: _____

16. DECIZIA AGENTULUI CONSTATATOR (se specifică)

I. De sancționare Sancțiunea principală: _____ Sancțiunea complementară: _____ Data aplicării _____ ora _____ Puncte de penalizare acumulate inițial: _____ Total puncte de penalizare acumulate: _____	III. De remitere a cauzei funcționarului abilitat sa examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, sau autorității competente să soluționeze cauza contravențională, ori în instanța de judecată Temei: _____ Destinatar: _____ datele: autorității din care face parte funcționarul abilitat/autorității competente/instanței de judecată Adresa: _____ Cu recomandarea: _____
II. De încetare a procesului contravențional _____ se indică cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei	

Contraavenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de Codul contravențional, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8).
Contraavenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

17. Amenda poate fi achită în numerar sau transfer bancar prin intermediul oricărui bănci persoane juridice din Republica Moldova, sucursale sau reprezentanțe ale acestora, precum și terminale de plată în numerar la contul bancar _____

18. Recunosc săvârșirea contravenției și accept sancțiunea stabilită fapt pentru ce semnez: _____
semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

19. Mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. art. 34, 378, 384, 387 și 448 Cod contravențional, specificate pe verso, am luat cunoștință cu conținutul procesului-verbal, cu mărimea amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă în cazul convenirii asupra acordului de colaborare, cu decizia agentului constatator și am primit copia procesului-verbal, pentru ce semnez: _____
semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

20. SEMNĂTURA _____
agent constatator _____ victimă _____ părintele/reprezentantul legal/apărătorul _____ persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional _____ martor _____

În atenția persoanei în a cărei privință a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție

(Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008, în vigoare din 31.05.2009)

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- la apărare;
- să cunoască fapta imputată;
- să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;
- să anunțe, în cazul reținerii, în termen de o oră din momentul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
- să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisii împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
- să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
- să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor;
- să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- să prezinte probe;
- să formuleze cereri;
- să conteste decizia asupra cauzei;
- să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
- să ceară recuzarea reprezentantului autorității competente să aplice sancțiunea, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
- să solicite audierea martorilor;
- să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;
- să se impace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;
- să fie informat de agentul constator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
- să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;
- să retragă orice plingere depusă personal sau de apărător în interesele sale;
- să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(3¹) Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

- să se prezinte la citarea autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
- să accepte, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;
- să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sânge și de secreții ale corpului pentru analiză;
- să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constator competent sau a instanței;
- să se supună dispozițiilor legale ale agentului constator și ale președintelui ședinței de judecată;
- să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședință fără învoirea dată de președintele ședinței.

(5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 34. Amenda

- Amenda este o sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod. Amenda se stabilește în unități convenționale. O unitate convențională este egală cu 50 lei.
- Amenda se aplică persoanelor fizice de la una la 500 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 1500 de unități convenționale.
- Amenda se aplică persoanelor juridice în limitele stabilite de articolul din partea specială a cărții întâi a prezentului cod, după caz:
 - amendă de la 10 la 1500 de unități convenționale;
 - amendă în mărimea valorii produsului, serviciului respectiv care constituie obiectul contravenției, dar nu mai puțin de valoarea limitei maxime în unități convenționale, în cazul în care acest fapt este prevăzut expres de norma materială din partea specială a cărții întâi.
- Comiterea repetată de către persoana juridică, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime dublă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.
- Comiterea de către persoana juridică a treia oară și mai mult, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime triplă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.
- Amenda se achită de către contravenient în mod benevol în termen de 30 de zile de la data stabilirii acesteia.
- Amenzile aplicate pentru săvârșirea contravențiilor se virează în bugetul de stat, cu excepția celor prevăzute la alin. (2^a)–(2^b).
- Amenzile aplicate de către comisia administrativă de pe lângă autoritatea publică locală executivă pentru contravențiile prevăzute la art. 398 se virează în bugetul local respectiv.
- Amenzile aplicate de către organele Serviciului Fiscal de Stat pentru contravențiile prevăzute la art. 263 alin. (2) se virează în bugetul asigurărilor sociale de stat.
- Amenzile aplicate pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 404 se virează în bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare.
- Amenzile aplicate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 413 se virează în bugetul fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

(3) Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral, cu excepția cazului în care a fost contestată decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale și contravenientul nu și-a retras cererea de contestare a deciziei, emisă asupra cauzei contravenționale, pînă la cercetarea judecătorească.

(3¹) Evidența executării sancțiunii amenzilor se ține în Registrul debitorilor. Conținutul Registrului debitorilor, modul de ținare a acestuia și modul de evidențiere a executării sancțiunilor amenzilor se reglementează de către Guvern.

(4) Dacă persoana fizică sau juridică nu a achitat amenda în decursul a 30 de zile de la data stabilirii acesteia, se va proceda conform reglementărilor Codului de executare. În cazul în care achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei ori a insuficienței bunurilor sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii, după caz, cu:

- amendă în mărime dublă, care însă nu poate depăși limita maximă a sancțiunii cu amenda prevăzută de norma materială contravențională sau de prezentul articol;
 - privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an;
 - muncă nemunerată în folosul comunității, calculându-se o oră de muncă pentru o unitate convențională, durata muncii fiind de cel mult 60 de ore;
 - arest contravențional, calculându-se o zi de arest pentru 2 unități convenționale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile. În acest caz, se va ține cont de restricțiile prevăzute la art.38 alin.(4).
- În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite pentru contravențiile prevăzute la art. 228–245 poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.
 - Pentru situațiile enumerate la alin.(4) lit.a), c) și d), privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an poate fi aplicată ca sancțiune complementară.
 - În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite persoanei juridice poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.
 - Amenda se înlocuiește de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza, la demersul acestuia sau al procurorului care a examinat cauza. În cazul în care sancțiunea este aplicată de către instanța de judecată, înlocuirea se efectuează de către instanța care a judecat cauza în fond, la demersul executorului judecătoresc.

Notă: Dovada achitării se face la agentul constator care a aplicat decizia de sancționare.**Articolul 378.** Dreptul la apărare

- În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.
- Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).
- În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștință persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.
- În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales i se desemnează, în modul stabilit de art. 167 alin. (1¹) din Codul de procedură penală, un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Articolul 387. Victima

- Este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.
- Victima își realizează drepturile și își execută obligațiile personale ori prin reprezentanți, în condițiile legii. Dacă victima este un minor sau o persoană în stare de ireponsabilitate, drepturile ei sînt realizate de reprezentanții săi legali în modul stabilit de prezentul cod.
- Victima are dreptul:
 - la înregistrarea neîntîrziată a cererii sale în modul stabilit, la soluționarea cererii de către agentul constator, la informare privitor la decizia adoptată;
 - să prezinte documente, alte mijloace de probă în vederea confirmării pretențiilor sale;
 - să-și retragă cererea în cazurile prevăzute de lege;
 - să atace decizia autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
 - să fie asistată în procesul contravențional de un apărător ales;
 - să ia cunoștință de toate procesele-verbale ale acțiunilor procesuale la care a participat, să ceară completarea acestora sau includerea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
 - să ia cunoștință de materialele dosarului contravențional după încheierea acțiunilor agentului constator întreprinse în vederea constatării faptelor contravenționale și după remiterea dosarului spre examinare și să noteze orice informații din dosar;
 - să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal cu privire la contravenție, deciziile luate și hotărârile adoptate în cauza respectivă;
 - să i se elibereze, la solicitare scrisă sau verbală, copii de pe alte materiale decît cele indicate la lit. e¹), cu respectarea regulii informațiilor care constituie secret de stat, bancar, comercial, al informațiilor oficiale cu acces limitat sau al datelor cu caracter personal. Copiile se eliberează contra unei plăți stabilite de către Guvern, care nu va depăși cheluielile suportate de către agentul constator sau de către instanța de judecată pentru eliberarea acestora.
- Victima este prevenită în scris că răspunde pentru declarații calomnioase.
- Victima este obligată:

- să se prezinte la citarea autorității competente, să dea explicații la solicitarea acesteia;
 - să prezinte, la cererea autorității competente, documente și alte mijloace de probă de care dispune, mostre pentru cercetare comparativă;
 - să accepte, la cererea autorității competente, a fi supusă examenului medical în cazul în care pretinde că i s-a cauzat un prejudiciu fizic;
 - să se supună dispozițiilor legitime ale reprezentantului autorității competente sau ale președintelui ședinței de judecată.
- Victima are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

Articolul 448. Contestarea împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale

- Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8).
- În cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a percepției despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.
- Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constator și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a percepției despăgubirii materiale.
- Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.
- Contestația depusă conform alin. (1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constator.
- În cazul prevăzut la alin. (2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea deciziei.
- Depunerea contestației peste termen, conform alin. (3), nu suspendă executarea deciziei agentului constator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.
- Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.

Numărul de înregistrare [] [] [] [] [] [] [] []
Codul agentului constatator [] [] [] [] [] [] [] []

Seria DCA [] [] [] [] [] []
Nr. [] [] [] [] [] [] [] []

Anexa nr. 3
la Regulament
Exemplarul nr. 1

Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator

1. Data încheierii:, ora, Locul încheierii

2. **Agentul constatator:** Calitatea
Numele prenumele Denumirea autorității pe care o reprezintă
Adresa juridică

3. **Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:**
3.1 **Persoana fizică:** Numele prenumele Data nașterii
cetățenia sexul ocupația
Identificat prin seria numărul

eliberat de la **IDNP** [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] []
Reședința
Domiciliul

3.2 **Persoana juridică:** Denumirea sediul
IDNO [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] []
Reprezentantul

4. **Locul săvârșirii:**

5. **Timpul săvârșirii:** data luna anul ora sau perioada săvârșirii

6. **Fapta contravențională:**

ignorând prevederile

cauzând paguba

prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art.:

Cod contravențional al Republicii Moldova

7. **Corpuri delictive:**

8. **Părintele/reprezentantul legal/apărătorul:**

9. **Interpret/traducător:** am făcut cunoștință cu prevederile art. 312 din Codul penal
semnătura

10. **Mijloace tehnice, inclusiv din categoria celor certificate, omologate și verificate metrologic:**

11. Mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. 34, 378, 384, 387 și 451³ Cod contravențional, specificate pe verso, și consecințele examinării contravenției în procedură simplificată, pentru ce semnez:

semnăturile persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și, după caz, părintelui/reprezentantului legal

12. **Recunosc săvârșirea contravenției și accept constatările agentului constatator, fapt pentru ce semnez:**
semnătura contravenientului

Partea rezolutivă

13. **Încadrarea juridică a faptei contravenționale:**
Cod contravențional al Republicii Moldova

14. DECIZIA AGENTULUI CONSTATATOR DE SANȚIONARE A CONTRAVENIENTULUI

De sancționare
Sanțiunea principală:
Sanțiunea complementară:
Data aplicării ora
Puncte de penalizare acumulate inițial: [] [] [] []
Total puncte de penalizare acumulate: [] [] [] []

15. **Amenda poate fi achită în numerar sau transfer bancar prin intermediul oricăror bănci persoane juridice din Republica Moldova, sucursale sau reprezentanțe ale acestora, precum și terminale de plată în numerar la contul bancar**

Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator pot fi contestate cu recurs în termen de 15 zile din data aplicării sancțiunii, în instanța de fond conform competenței teritoriale.

Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator poate fi contestată de către contravenient, victimă, procuror sau de către conducătorii autorităților din care fac parte agenții constatatori.

16. **SEMNĂTURA**
agent constatator contravenient părintele/reprezentantul legal/apărătorul

17. **Am primit copia deciziei, pentru ce semnez:**
contravenient, după caz, părinte/reprezentant legal/apărător victimă

Numărul de înregistrare [] [] [] [] [] [] [] [] [] []
Codul agentului constatator [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

Seria DCA [] [] [] [] [] [] [] [] [] []
Nr. [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

Anexa nr. 3
la Regulament
Exemplarul nr. 2

Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator

1. Data încheierii:, ora, Locul încheierii

2. Agentul constatator: Calitatea,
Numele, prenumele, Denumirea autorității pe care o reprezintă,
Adresa juridică

3. Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:
3.1 Persoana fizică: Numele, prenumele, Data nașterii,
cetățenia, sexul, ocupația,
Identificat prin, seria, numărul

eliberat de, la, IDNP []
Reședința,
Domiciliul

3.2 Persoana juridică: Denumirea, sediul,
IDNO []
Reprezentantul

4. Locul săvârșirii:

5. Timpul săvârșirii: data, luna, anul, ora, sau perioada săvârșirii

6. Fapta contravențională:

ignorând prevederile

cauzând paguba

prin ce a comis o contravenție, prevăzută de art.:

Cod contravențional al Republicii Moldova

7. Corpuri delictive:

8. Părintele/reprezentantul legal/apărătorul:

9. Interpret/traducător:, am făcut cunoștință cu prevederile art. 312 din Codul penal,
semnătura

10. Mijloace tehnice, inclusiv din categoria celor certificate, omologate și verificate metrologic:

11. Mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. 34, 378, 384, 387 și 451³ Cod contravențional, specificate pe verso,
și consecințele examinării contravenției în procedură simplificată, pentru ce semnez:,
semnăturile persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și, după caz, părintelui/reprezentantului legal

12. Recunosc săvârșirea contravenției și accept constatările agentului constatator, fapt pentru ce semnez:,
semnătura contravenientului

Partea rezolutivă

13. Încadrarea juridică a faptei contravenționale:,
Cod contravențional al Republicii Moldova

14. DECIZIA AGENTULUI CONSTATATOR DE SANȚIONARE A CONTRAVENIENTULUI

De sancționare

Sanctiunea principală:

Sanctiunea complementară:

Data aplicării, ora

Puncte de penalizare acumulate inițial: [] [] [] []

Total puncte de penalizare acumulate: [] [] [] []

15. Amenda poate fi achită în numerar sau transfer bancar prin intermediul oricăror bănci persoane juridice din Republica Moldova, sucursale sau reprezentanțe ale acestora, precum și terminale de plată în numerar la contul bancar

Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator pot fi contestate cu recurs în termen de 15 zile din data aplicării sancțiunii, în instanța de fond conform competenței teritoriale.

Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator poate fi contestată de către contravenient, victimă, procuror sau de către conducătorii autorităților din care fac parte agenții constatați.

16. SEMNĂTURA, agent constatator, contravenient, părintele/reprezentantul legal/apărător

17. Am primit copia deciziei, pentru ce semnez:, contravenient, după caz, părinte/reprezentant legal/apărător, victimă

În atenția contravenientului

(Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008, în vigoare din 31.05.2009)

Anexa nr. 3
la Regulament
Verso la exemplarele nr. 1 și 2

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- la apărare;
- să cunoască fapta imputată;
- să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;
- să anunțe, în cazul reținerii, în termen de o oră din momentul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
- să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisii împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
- să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
- să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor;
- să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- să prezinte probe;
- să formuleze cereri;
- să conteste decizia asupra cauzei;
- să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
- să ceară recuzarea reprezentantului autorității competente să aplice sancțiunea, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
- să solicite audierea martorilor;
- să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;
- să se împace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;
- să fie informat de agentul constator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
- să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;
- să retragă orice plângere depusă personal sau de apărător în interesele sale;
- să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(3¹) Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

- să se prezinte la citarea autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
 - să accepte, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;
 - să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolscoptică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sânge și de secreții ale corpului pentru analiză;
 - să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constator competent sau a instanței;
 - să se supună dispozițiilor legale ale agentului constator și ale președintelui ședinței de judecată;
 - să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședință fără învoirea dată de președintele ședinței.
- (5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.
- (6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 34. Amendă

(1) Amendă este o sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod. Amendă se stabilește în unități convenționale. **O unitate convențională este egală cu 50 lei.**

(2) Amendă se aplică persoanelor fizice de la una la 500 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 1500 de unități convenționale.

(2¹) Amendă se aplică persoanelor juridice în limitele stabilite de articolul din partea specială a cărții întâi a prezentului cod, după caz:

- amendă de la 10 la 1500 de unități convenționale;
 - amendă în mărimea valorii produsului, serviciului respectiv care constituie obiectul contravenției, dar nu mai puțin de valoarea limitei maxime în unități convenționale, în cazul în care acest fapt este prevăzut expres de norma materială din partea specială a cărții întâi.
- (2²) Comiterea repetată de către persoana juridică, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime dublă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.
- (2³) Comiterea de către persoana juridică a treia oară și mai mult, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime triplă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.
- (2⁴) Amendă se achită de către contravenient în mod benevol în termen de 30 de zile de la data stabilirii acesteia.
- (2⁵) Amenzile aplicate pentru săvârșirea contravențiilor se virează în bugetul de stat, cu excepția celorlalte prevăzute la alin. (2⁶)–(2⁹).
- (2⁶) Amenzile aplicate de către comisia administrativă de pe lângă autoritatea publică locală executivă pentru contravențiile prevăzute la art. 398 se virează în bugetul local respectiv.
- (2⁷) Amenzile aplicate de către organele Serviciului Fiscal de Stat pentru contravențiile prevăzute la art. 263 alin. (2) se virează în bugetul asigurărilor sociale de stat.
- (2⁸) Amenzile aplicate pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 404 se virează în bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare.
- (2⁹) Amenzile aplicate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 413 se virează în bugetul fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală.
- (3) Contravenientul este în drept să achite jumătate din amendă stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral, cu excepția cazului în care a fost contestată decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale și contravenientul nu și-a retras cererea de contestare a deciziei, emisă asupra cauzei contravenționale, până la cercetarea judecătorească.
- (3¹) Evidența executării sancțiunilor amenzilor se ține în Registrul debitorilor. Conținutul Registrului debitorilor, modul de ținere a acestuia și modul de evidență a executării sancțiunilor amenzilor se reglementează de către Guvern.

(4) Dacă persoana fizică sau juridică nu a achitat amendă în decursul a 30 de zile de la data stabilirii acesteia, se va proceda conform reglementărilor Codului de executare. În cazul în care achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei ori a insuficienței bunurilor sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii, după caz, cu:

- amendă în mărime dublă, care însă nu poate depăși limita maximă a sancțiunii cu amendă prevăzută de norma materială contravențională sau de prezentul articol;
 - privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an;
 - muncă neremunerată în folosul comunității, calculându-se o oră de muncă pentru o unitate convențională, durata muncii fiind de cel mult 60 de ore;
 - arest contravențional, calculându-se o zi de arest pentru 2 unități convenționale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile. În acest caz, se va ține cont de restricțiile prevăzute la art. 38 alin.(4).
 - În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite pentru contravențiile prevăzute la art. 228–245 poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.
 - Pentru situațiile enumerate la alin.(4) lit.a), c) și d), privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an poate fi aplicată ca sancțiune complementară.
 - În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite persoanei juridice poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.
- (5) Amendă se înlocuiește de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza, la demersul acestuia sau al procurorului care a examinat cauza. În cazul în care sancțiunea este aplicată de către instanța de judecată, înlocuirea se efectuează de către instanța care a judecat cauza în fond, la demersul executorului judecătoresc.

Notă: Dovada achitării se face la agentul constator care a aplicat decizia de sancționare.

Articolul 378. Dreptul la apărare

(1) În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplină exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.

(2) Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).

(3) În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștință persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.

(4) În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales i se desemnează, în modul stabilit de art. 167 alin. (1¹) din Codul de procedură penală, un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Articolul 387. Victima

(1) Este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.

(2) Victima își realizează drepturile și își execută obligațiile personal ori prin reprezentanți, în condițiile legii. Dacă victima este un minor sau o persoană în stare de ireponsabilitate, drepturile ei sînt realizate de reprezentanții săi legali în modul stabilit de prezentul cod.

(3) Victima are dreptul:

- la înregistrarea neîntîrziată a cererii sale în modul stabilit, la soluționarea cererii de către agentul constator, la informare privitor la decizia adoptată;
 - să prezinte documente, alte mijloace de probă în vederea confirmării pretențiilor sale;
 - să-și retragă cererea în cazurile prevăzute de lege;
 - să atace decizia autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
 - să fie asistată în procesul contravențional de un apărător ales;
- e¹) să ia cunoștință de toate procesele-verbale ale acțiunilor procesuale la care a participat, să ceară completarea acestora sau includerea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- e²) să ia cunoștință de materialele dosarului contravențional după încheierea acțiunilor agentului constator întreprinse în vederea constatării faptei contravenționale și după remiterea dosarului spre examinare și să noteze orice informații din dosar;
- f) să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal cu privire la contravenție, deciziile luate și hotărârile adoptate în cauza respectivă;
- g) să i se elibereze, la solicitare scrisă sau verbală, copii de pe alte materiale decât cele indicate la lit. e²), cu respectarea regimului informațiilor care constituie secret de stat, bancar, comercial, al informațiilor oficiale cu acces limitat sau al datelor cu caracter personal. Copiile se eliberează contra unei plăți stabilite de către Guvern, care nu va depăși cheltuielile suportate de către agentul constator sau de către instanța de judecată pentru eliberarea acestora.
- (4) Victima este prevenită în scris că răspunde pentru declarații calomnioase.
- (5) Victima este obligată:
- să se prezinte la citarea autorității competente, să dea explicații la solicitarea acesteia;
 - să prezinte, la cererea autorității competente, documente și alte mijloace de probă de care dispune, mostre pentru cercetare comparativă;
 - să accepte, la cererea autorității competente, a fi supusă examenului medical în cazul în care pretinde că i s-a cauzat un prejudiciu fizic;
 - să se supună dispozițiilor legitime ale reprezentantului autorității competente sau ale președintelui ședinței de judecată.
- (6) Victima are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

Articolul 451¹. Contestarea deciziilor privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator

(1) Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator pot fi contestate cu recurs în termen de 15 zile din data aplicării sancțiunii, în instanța de fond conform competenței teritoriale.

(2) Decizia privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator poate fi contestată de către contravenient, victimă, procuror sau de către conducătorii autorităților din care fac parte agenții constatori.

(3) Deciziile privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator pot fi contestate în baza următoarelor teameuri:

- nu au fost respectate dispozițiile privind competența materială;
- contravenientul a fost sancționat pentru o faptă care nu este prevăzută de partea specială a cărții a doua;
- s-au aplicat sancțiuni în alte limite decât cele prevăzute de partea specială a cărții a doua.

Numărul de înregistrare _____
Codul agentului constatator _____

Seria DAC _____
Nr. _____

DECIZIA ASUPRA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE

1. **Data emiterii:** ora: _____ ziua: _____ luna: _____ anul: _____ Locul _____

2. **Agentul constatator:** Calitatea _____
Numele _____ prenumele _____ Denumirea autorității pe care o reprezintă _____
Adresa juridică _____

Examinând cauza contravențională în care este parte:

3. **Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:**

3.1 **Persoana fizică:** Numele _____ prenumele _____ Data nașterii _____
cetățenia _____ sexul _____ ocupația _____

Identificat prin _____ seria _____ numărul _____
eliberat de _____ la _____ IDNP _____

Reședința _____
Domiciliul _____

3.2 **Persoana juridică:** Denumirea _____ sediul _____
IDNO _____

Reprezentantul _____

4. **Am stabilit:** _____

norma contravențională care încadrează fapta persoanei: _____

circumstanțe agravante _____

circumstanțe atenuante _____

5. Cauze care înlătură caracterul contravențional al faptei _____

6. **Părintele/reprezentantul legal/apărătorul:** _____

În baza art. 400 și 447¹ alin. (2) Cod contravențional al Republicii Moldova

DECID:

SOLUȚIA ASUPRA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE (se specifică)

I. Încetarea procesului contravențional _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____ se indică cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei	II. Stabilirea vinovăției _____ de săvârșirea contravenției prevăzute la art. _____ Cod contravențional al RM Cu aplicarea: Sanțiunea principală: _____ Sanțiunea complementară: _____ Data aplicării _____ ora _____ Puncte de penalizare acumulate inițial: _____ Total puncte de penalizare acumulate: _____
--	---

9. Soluția referitoare la obiectele și la documentele ridicate (corpurile delictive): _____

Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de Codul contravențional, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8). Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

10. Amenda poate fi achită în numerar sau transfer bancar prin intermediul oricăror bănci persoane juridice din Republica Moldova, sucursale sau reprezentanțe ale acestora, precum și terminale de plată în numerar la contul bancar _____

11. Mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. art. 34, 378, 384, 387 și 448 Cod contravențional, specificate pe verso, am luat cunoștință cu mărimea amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă în cazul convenirii asupra acordului de colaborare, cu soluția asupra cauzei contravenționale și am primit copia deciziei, pentru ce semnez: _____

semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

12. SEMNĂTURA _____
agent constatator

părintele/reprezentantul legal/apărătorul

persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

Numărul de înregistrare | | | | | | | |
Codul agentului constatator | | | | | | | |

Seria DAC | | | | |
Nr. | | | | | | | |

Anexa nr. 4
la Regulament
Exemplarul nr. 2

DECIZIA ASUPRA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE

1. Data emiterii: ora: ziua: luna: anul: Locul

2. Agentul constatator: Calitatea

Numele prenumele Denumirea autorității pe care o reprezintă

Adresa juridică

Examinând cauza contravențională în care este parte:

3. Persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional:

3.1 Persoana fizică: Numele prenumele Data nașterii

cetățenia sexul ocupația

Identificat prin seria numărul

eliberat de la IDNP | | | | | | | | | | | |

Reședința

Domiciliul

3.2 Persoana juridică: Denumirea sediul

..... IDNO | | | | | | | | | | | |

Reprezentantul

4. Am stabilit:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

norma contravențională care încadrează fapta persoanei:

.....

circumstanțe agravante

.....

circumstanțe atenuante

.....

5. Cauze care înlătură caracterul contravențional al faptei

.....

6. Părintele/reprezentantul legal/apărătorul:

.....

În baza art. 400 și 447¹ alin. (2) Cod contravențional al Republicii Moldova

DECID:

SOLUȚIA ASUPRA CAUZEI CONTRAVENȚIONALE (se specifică)

I. Încetarea procesului contravențional

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

se indică cauzele care înlătură caracterul contravențional al faptei

II. Stabilirea vinovăției

.....

de săvârșirea contravenției prevăzute la art.

..... Cod contravențional al RM

Cu aplicarea:

Sancțiunea principală:

.....

Sancțiunea complementară:

Data aplicării ora

Puncte de penalizare acumulate inițial: | | | |

Total puncte de penalizare acumulate: | | | |

9. Soluția referitoare la obiectele și la documentele ridicate (corpurile delictive):

Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de Codul contravențional, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8). Contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.

10. Amenda poate fi achită în numerar sau transfer bancar prin intermediul oricăror bănci persoane juridice din Republica Moldova, sucursale sau reprezentanțe ale acestora, precum și terminale de plată în numerar la contul bancar

11. Mi s-au adus inițial la cunoștință drepturile și obligațiile prevăzute de art. art. 34, 378, 384, 387 și 448 Cod contravențional, specificate pe verso, am luat cunoștință cu mărimea amenzii prevăzute pentru contravenția respectivă în cazul convenirii asupra acordului de colaborare, cu soluția asupra cauzei contravenționale și am primit copia deciziei, pentru ce semnez:

semnătura persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

12. SEMNĂTURA
agent constatator părintele/reprezentantul legal/apărătorul persoana în privința căreia a fost pornit procesul contravențional

În atenția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional

(Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008, în vigoare din 31.05.2009)

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- la apărare;
- să cunoască fapta imputată;
- să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;
- să anunțe, în cazul reținerii, în termen de o oră din momentul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
- să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisii împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
- să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
- să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor;
- să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- să prezinte probe;
- să formuleze cereri;
- să conteste decizia asupra cauzei;
- să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
- să ceară recuzarea reprezentantului autorității competente să aplice sancțiunea, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
- să solicite audierea martorilor;
- să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;
- să se impace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;
- să fie informat de agentul constator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
- să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;
- să retragă orice plingere depusă personal sau de apărător în interesele sale;
- să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(3¹) Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

- Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:
 - să se prezinte la citarea autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
 - să accepte, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;
 - să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sânge și de secreții ale corpului pentru analiză;
 - să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constator competent sau a instanței;
 - să se supună dispozițiilor legale ale agentului constator și ale președintelui ședinței de judecată;
 - să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședință fără învoirea dată de președintele ședinței.
- Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.
- În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 34. Amendă

- Amenda este o sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod. Amendă se stabilește în unități convenționale. **O unitate convențională este egală cu 50 lei.**
- Amenda se aplică persoanelor fizice de la una la 500 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 1500 de unități convenționale.
- Amenda se aplică persoanelor juridice în limitele stabilite de articolul din partea specială a cărții întâi a prezentului cod, după caz:
 - amendă de la 10 la 1500 de unități convenționale;
 - amendă în mărimea valorii produsului, serviciului respectiv care constituie obiectul contravenției, dar nu mai puțin de valoarea limitei maxime în unități convenționale, în cazul în care acest fapt este prevăzut expres de norma materială din partea specială a cărții întâi.
- Comiterea repetată de către persoana juridică, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime dublă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.
- Comiterea de către persoana juridică a treia oară și mai mult, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime triplă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.
- Amenda se achită de către contravenient în mod benevol în termen de 30 de zile de la data stabilirii acesteia.
- Amenzile aplicate pentru săvârșirea contravențiilor se virează în bugetul de stat, cu excepția celor prevăzute la alin. (2⁶)–(2⁹).
- Amenzile aplicate de către comisia administrativă de pe lângă autoritatea publică locală executivă pentru contravențiile prevăzute la art. 398 se virează în bugetul local respectiv.
- Amenzile aplicate de către organele Serviciului Fiscal de Stat pentru contravențiile prevăzute la art. 263 alin. (2) se virează în bugetul asigurărilor sociale de stat.
- Amenzile aplicate pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 404 se virează în bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare.
- Amenzile aplicate de către Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute la art. 413 se virează în bugetul fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală.
- Contravenientul este în drept să achite jumătate din amendă stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral, cu excepția cazului în care a fost contestată decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale și contravenientul nu și-a retras cererea de contestare a deciziei, emisă asupra cauzei contravenționale, pînă la cercetarea judecătorească.
- Evidența executării sancțiunilor amenzilor se ține în Registrul debitorilor. Conținutul Registrului debitorilor, modul de ținere a acestuia și modul de evidențiere a executării sancțiunilor amenzilor se reglementează de către Guvern.
- Dacă persoana fizică sau juridică nu a achitat amendă în decursul a 30 de zile de la data stabilirii acesteia, se va proceda conform reglementărilor Codului de executare. În cazul în care achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei ori a insuficienței bunurilor sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii, după caz, cu:
 - amendă în mărime dublă, care însă nu poate depăși limita maximă a sancțiunii cu amendă prevăzută de norma materială contravențională sau de prezentul articol;
 - privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an;
 - muncă neremunerată în folosul comunității, calculându-se o oră de muncă pentru o unitate convențională, durata muncii fiind de cel mult 60 de ore;
 - arest contravențional, calculându-se o zi de arest pentru 2 unități convenționale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile. În acest caz, se va ține cont de restricțiile prevăzute la art.38 alin.(4).
- În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite pentru contravențiile prevăzute la art. 228–245 poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la un an.
- Pentru situațiile enumerate la alin.(4) lit.a), c) și d), privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an poate fi aplicată ca sancțiune complementară.
- În cazurile prevăzute la alin. (4), suma neachitată a amenzii stabilite persoanei juridice poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.
- Amenda se înlocuiește de către instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza, la demersul acestuia sau al procurorului care a examinat cauza. În cazul în care sancțiunea este aplicată de către instanța de judecată, înlocuirea se efectuează de către instanța care a judecat cauza în fond, la demersul executorului judecătoresc.

Notă: Dovada achitării se face la agentul constator care a aplicat decizia de sancționare.

Articolul 378. Dreptul la apărare

- În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplină exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.
- Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).
- În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștință persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.
- În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales i se desemnează, în modul stabilit de art. 167 alin. (1¹) din Codul de procedură penală, un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Articolul 387. Victima

- Este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.
- Victima își realizează drepturile și își execută obligațiile personal ori prin reprezentanți, în condițiile legii. Dacă victima este un minor sau o persoană în stare de ireponsabilitate, drepturile ei sînt realizate de reprezentanții săi legali în modul stabilit de prezentul cod.
- Victima are dreptul:
 - la înregistrarea neîntârziată a cererii sale în modul stabilit, la soluționarea cererii de către agentul constator, la informare privitor la decizia adoptată;
 - să prezinte documente, alte mijloace de probă în vederea confirmării pretențiilor sale;
 - să-și retragă cererea în cazurile prevăzute de lege;
 - să atace decizia autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
 - să fie asistată în procesul contravențional de un apărător ales;
 - să ia cunoștință de toate procesele-verbale ale acțiunilor procesuale la care a participat, să ceară completarea acestora sau includerea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
 - să ia cunoștință de materialele dosarului contravențional după încheierea acțiunilor agentului constator întreprinse în vederea constatării faptei contravenționale și după remiterea dosarului spre examinare și să noteze orice informații din dosar;
 - să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal cu privire la contravenție, deciziile luate și hotărârile adoptate în cauza respectivă;
 - să i se elibereze, la solicitare scrisă sau verbală, copii de pe alte materiale decît cele indicate la lit. e¹), cu respectarea regulimii informațiilor secret de stat, bancar, comercial, al informațiilor oficiale cu acces limitat sau al datelor cu caracter personal. Copiile se eliberează contra unei plăți stabilite de către Guvern, care nu va depăși cheltuielile suportate de către agentul constator sau de către instanța de judecată pentru eliberarea acestora.
- Victima este prevenită în scris că răspunde pentru declarații calomnioase.
- Victima este obligată:
 - să se prezinte la citarea autorității competente, să dea explicații la solicitarea acesteia;
 - să prezinte, la cererea autorității competente, documente și alte mijloace de probă de care dispune, mostre pentru cercetare comparativă;
 - să accepte, la cererea autorității competente, a fi supusă examenului medical în cazul în care pretinde că i s-a cauzat un prejudiciu fizic;
 - să se supună dispozițiilor legitime ale reprezentantului autorității competente sau ale președintelui ședinței de judecată.
- Victima are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

Articolul 448. Contestarea împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale

- Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8).
- În cazul omiterii termenului prevăzut la alin. (1) din motive întemeiate, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii sau a percepției despăgubirii materiale, persoana față de care a fost emisă decizia poate fi repusă în termen, la cerere, de către instanța de judecată competentă să examineze contestația.
- Persoana față de care a fost emisă decizia și care a lipsit atît la examinarea cauzei, cît și la pronunțarea deciziei și nu a fost informată despre decizia emisă poate contesta decizia agentului constator și peste termen, dar nu mai tîrziu de 15 zile de la data începerii executării sancțiunii contravenționale sau a percepției despăgubirii materiale.
- Contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.
- Contestația depusă conform alin. (1) suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin procesul-verbal cu privire la contravenție sau prin decizia agentului constator.
- În cazul prevăzut la alin. (2), pînă la soluționarea repunerii în termen, instanța de judecată poate suspenda executarea deciziei.
- Depunerea contestației peste termen, conform alin. (3), nu suspendă executarea deciziei agentului constator. Instanța de judecată care examinează contestația poate suspenda executarea deciziei atacate.
- Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.

**Solicitare privind depunerea declarației cu privire la identitatea conducătorului
vehiculului în momentul săvârșirii contravenției**

Seria DCT | | | |

Nr. | | | | | |

Contravenție constatată cu mijlocul tehnic certificat/omologat și verificat metrologic:

Identificatorul zonei de supraveghere, adresa locației de amplasare Modelul, numărul mijlocului tehnic, buletin de verificare metrologică
valabilitate

Agent constataator _____,
Numele, prenumele, funcția deținută
conform materialelor procesului contravențional am
stabilit la data __/__/__, în _____
locul comiterii
cu vehiculul de model _____, cu nr.
de înmatriculare _____, proprietar/posesor al
cărui este:

Numele, prenumele persoanei fizice/denumirea persoanei juridice

Domiciliul persoanei fizice/adresa juridică a persoanei juridice

Foto nr.1	Foto nr.2
Foto nr.3	Foto nr.4

a fost comisă fapta exprimată prin _____
esența încălcării

norma materială încălcată din Regulamentul circulației rutiere

care se sancționează în conformitate cu prevederile art. _____ alin.() din
Codul contravențional cu amendă de la _____ până la _____ unități convenționale, cu
aplicarea a _____ puncte de penalizare

În conformitate cu prevederile art. 33 alin.(1) lit.b) din Legea nr.131-XVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier și ale
art. 443¹ alin.(2) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24.10.2008,

SOLICIT:

Până la __/__/__, să depuneți la agentul constataator, declarație cu privire la identitatea persoanei căreia i-ați încredințat
vehiculul _____, cu numărul de înmatriculare _____, proprietar sau posesor al cărui sunteți, pentru a fi condus la
__/__/__, ora __/__/__, pe drumurile publice, conform formularului anexat.

Important:

1. La momentul depunerii declarației a avea cu sine buletinul de identitate, permisul de conducere, certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport, polița de asigurare și foaia de parcurs pentru data contravenției indicată mai sus, în cazul persoanei juridice.
2. Omiterea prezentării de către proprietarul sau de către posesorul vehiculului a declarației cu privire la identitatea conducătorului vehiculului, în termen de 10 zile lucrătoare din data înmânării solicitării agentului constataator, dar nu mai mult de 30 de zile de la data publicării solicitării pe pagina oficială a autorității din care face parte agentul constataator, atrage răspunderea prevăzută la art. 234 din Codul contravențional al RM (amendă de la 27 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice; amendă de la 45 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice), cu excepția cazului în care proprietarul sau posesorul vehiculului a fost deposedat de acesta în mod ilicit.
3. În cadrul procesului contravențional, aveți dreptul să fiți asistat de un apărător (avocat), cu care să Vă prezentați la termenul fixat.
4. Drepturile și obligațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional stabilite de Codul contravențional sunt menționate pe partea verso.

Agent constataator _____
Numele, prenumele, semnătura electronică

Data emiterii: _____

Notă: Documentul conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000081-003 înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal.

----- Formularul anexat

DCT 	Declarație (se completează de către persoana citată)
-----------------	--

Subsemnatul, _____,
Numele, prenumele persoanei fizice /denumirea persoanei juridice

Proprietar/posesor al vehiculului _____, cu numărul de înmatriculare _____,

DECLAR:

(se completează compartimentul nr. 1 sau nr. 2)

1.	La __/__/__, ora __/__/__, vehiculul _____, cu numărul de înmatriculare _____ a fost condus de către mine personal, pentru ce semnez _____ .Data __/__/__
2.	La __/__/__, ora __/__/__, vehiculul _____, cu numărul de înmatriculare _____ a fost încredințat pentru a fi condus pe drumurile publice cetățeanului: 1. Nume _____ 2. Prenume _____ 3. Codul personal _____ 4. Data nașterii __/__/__ 5. Tel.de contact _____ 6. Viza de domiciliu _____ Confirm prin semnătură, că datele prezentate sunt veridice _____ .Data __/__/__

Drepturile și obligațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(1) – abrogat.

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- a) la apărare;
- b) să cunoască fapta imputată;
- c) să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional;
- d) să anunțe, în cazul reținerii, în termen de o oră din momentul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
- e) să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
- f) să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
- g) să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor;
- h) să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- i) să prezinte probe;
- j) să formuleze cereri;
- k) să conteste decizia asupra cauzei;
- l) să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
- m) să ceară recuzarea reprezentantului autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
- n) să solicite audierea martorilor;
- o) să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- p) să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;
- q) să se împace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;
- r) să fie informat de agentul constator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
- s) să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;
- t) să retragă orice plângere depusă personal sau de apărător în interesele sale;
- u) să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(3¹) Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

(4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

- a) să se prezinte la citarea autorității competentă să soluționeze cauza contravențională;
- b) să accepte, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;
- c) să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolscoptică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sânge și de secreții ale corpului pentru analiză;
- d) să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constator competent sau a instanței;
- e) să se supună dispozițiilor legale ale agentului constator și ale președintelui ședinței de judecată;
- f) să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședințe fără învoirea dată de președintele ședinței.

(5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 378. Dreptul la apărare

(1) În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.

(2) Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).

(3) În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștința persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.

(4) În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales i se desemnează, în modul stabilit de art. 167 alin. (1¹) din Codul de procedură penală, un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Articolul 448. Contestarea împotriva deciziei agentului constator asupra cauzei contravenționale

(1) Contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copieii de pe decizia respectivă în condițiile art. 447¹ alin. (8). [...]

(4) Contestarea împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constator care a examinat cauza. În cel mult 3 zile de la data depunerii, agentul constator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă. [...]

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE AL REPUBLICII MOLDOVA

R E G I S T R U
DE PRIMIRE ȘI FOLOSIRE A FORMULARELOR CU NUMEROTAȚIE SPECIALĂ

(subdiviziunea)

Început la _____ **20**__
Încheiat la _____ **20**__

Capitolul 1. Primirea formularelor (primele 10 foi)

Nr. d/o	Data recepționării	De unde au parvenit formularele și în ce bază (<i>denumirea și numărul documentului</i>)	Denumirea formularelor	Cantitatea	De la nr. _____ Până la nr. _____	Formularele au fost recepționate de (<i>funcția, numele, semnătura</i>)
1	2	3	4	5	6	7

Capitolul 2. Consumul formularelor
(pentru fiecare denumire de formular se eliberează foi aparte)

Nr. d/o	Data eliberării	Denumirea formularelor	Cantitatea	De la nr. _____ până la nr. _____	Funcția, numele, semnătura agentului constatator care a recepționat formularele	Formulare returnate (<i>denumirea, seria, numărul</i>). Data, funcția, numele, semnătura persoanei responsabile de evidența contravențiilor
1	2	3	4	5	6	7

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE AL REPUBLICII MOLDOVA

**REGISTRUL
DE EVIDENȚĂ A CONTRAVENȚILOR**

Început la _____ **20**__
Încheiat la _____ **20**__

Nr. d/o.	Seria și numărul raportului privind înregistrarea contravenției. Seria și numărul deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator, în cazul contravenției flagrante	Data (<i>ziua, luna, anul</i>) aprobării raportului privind înregistrarea contravenției sau emiterii deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator, în cazul contravenției flagrante	Data (<i>ziua, luna, anul</i>) recepționării raportului privind înregistrarea contravenției sau deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator, în cazul contravenției flagrante	Încadrarea juridică a faptei contravenționale	Datele persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional (<i>nume, prenume – persoană fizică; denumire – persoană juridică</i>)
1	2	3	4	5	6

Calitatea, numele și prenumele agentului constatator care examinează sau a examinat cauza contravențională.	Denumirea, seria și numărul actului procesual de decizie, cu excepția deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constatator, în cazul contravenției flagrante	Soluția asupra cauzei	Seria și numărul chitanței de încasare a amenzii la locul constatării contravenției	Hotărîrea judecătorească contravențională.
7.	8.	9.	10.	11.

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții și al Regulamentului cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții

1. Autorul proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții și al Regulamentului cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Urmare aprobării Legii nr. 185/2020 cu privire la Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, a devenit posibilă existența unui sistem unitar și interoperabil, ce permite autorităților și organelor cu atribuții specifice procesului contravențional să dispună de posibilitatea introducerii/extragerii informației în/din sistem în timp real, astfel încât, fiecare să își execute în mod corect și oportun atribuțiile legale în domeniul constatării și examinării contravențiilor.

Necesitatea elaborării proiectului dat, rezidă din prevederile art. 27 din Legea prenotată, care stipulează că până la intrarea în vigoare a acesteia, Guvernul:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege;
- b) va elabora și va aproba Conceptul Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții și Regulamentul cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții;
- c) va elabora actele normative necesare executării prezentei legi.

Finalitatea urmărită prin aprobarea proiectului în cauză este realizarea prevederilor legale prin aprobarea actelor normative necesare funcționării unui sistem informațional național.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiecte care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul în cauză nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În temeiul Legii nr.185/2020, prin proiectul respectiv se aprobă:

1. Conceptul tehnic al Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, cu următoarele prevederi:
 - a) Dispoziții generale
 - b) Spațiul funcțional al SIA „ECPSC”
 - c) Obiectele informaționale ale SIA „ECPSC”
 - d) Spațiul tehnologic al SIA „ECPSC”
 - e) Asigurarea securității informaționale
2. Registrul de stat al contravențiilor, format de Sistemul informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții.
3. Regulamentul cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții, cu următoarele prevederi:
 - a) Subiecții raporturilor juridice în domeniul creării și funcționării registrului
 - b) Ținerea și asigurarea funcționării registrului
 - c) Înregistrarea și evidența contravențiilor, documentelor emise și actelor procesuale încheiate în cadrul procesului contravențional
 - d) Obligațiile și drepturile deținătorului registrului
 - e) Obligațiile și drepturile persoanelor responsabile de evidența contravențiilor
 - f) Regimul juridic de utilizare a datelor din registru
 - g) Modalitatea de conectare (deconectare) a participanților la registru
 - h) Asigurarea protecției și securității informației și resurselor informaționale ale registrului
 - i) Controlul și răspunderea

Reieșind din cele enunțate, concluzionăm că, aprobarea actelor normative în proiect va oferi posibilitatea de a asigura o evidență a tuturor contravențiilor și persoanelor, care le-au săvârșit, măsurile luate pe fiecare cauză în parte, precum și acțiunile ulterioare întreprinse, toate acestea fiind realizate la nivel național.

5. Fundamentarea economico-financiară

Aprobarea prezentului proiect de lege nu implică cheltuieli financiare suplimentare. La crearea, implementarea, funcționarea și dezvoltarea Sistemului pot fi atrase investiții străine (granturi), ajutoare umanitare și consultative.

De asemenea, Sistemul în cauză va fi implementat pe baza sistemului de evidență a contravențiilor deja existent și funcțional, deținut de MAI, respectiv, costurile necesare realizării dezvoltărilor necesare și mentenanței acestuia vor fi suportate, în mare parte de bugetul MAI.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de lege nu necesită după sine modificarea altor acte normative în vigoare și se încadrează perfectul în cadrul normativ actual.

Urmare aprobării legii, Guvernul va elabora și aproba Conceptul Sistemului informațional automatizat de evidență a contravențiilor, a cauzelor contravenționale

și a persoanelor care au săvârșit contravenții și Regulamentul cu privire la evidența unică a contravențiilor, a cauzelor contravenționale și a persoanelor care au săvârșit contravenții.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul legii a fost plasat pe pagina oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md, directoriul „*Transparența*”, rubrica „*Consultări publice*”.

8. Constatările expertizei anticorupție

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, drept urmare nu a fost supus expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Ministru

Pavel VOICU